

ŠIBENSKI LIST

POZITIVNO

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BRJ 264 — GOD. VI.

ŠIBENIK, 2. LISTOPADA 1957.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

**Jakov Blažević
i Marin Cetinić
posjetili Šibenik**

U nedjelju su stigli u Šibenik Jakov Blažević, predsjednik Izvršnog vijeća NR Hrvatske i Marin Cetinić, predsjednik Odbora za pravu Izvršnog vijeća NR Hrvatske. Po dolasku, oni su posjetili tvornicu lakih metala »Boris Kidrič« i tvornicu elektroda i ferolegura, i tom prilikom su se upozнали s radom i problemima tih tvornica. Drugovi Jakov Blažević i Marin Cetinić su za vrijeme boravka u gradu raspravljali sa predstavnicima NO kotara i šibenske općine o glavnim privrednim problemima grada i kotara. Nakon što su razgledali neke gradske znamenitosti i slapove Krke, drugovi Jakov Blažević i Marin Cetinić su istog dana navečer prosljedili za Split.

RASPRAVLJA SE O NOVOM VOZKOM REDU

Jučer su u prostorijama Trgovinske komore zainteresirani faktori sa područja grada raspravljali o nacrtu novog voznog reda, koji se odnosi osobito na željezničku vezu Šibenika sa Perkovićem. Prijedložio, koji su tom prilikom iznijeti, vodili su računa o potrebama grada i poduzeća u kojima su zaposleni radnici sa sela. Iznijeti prijedlozi i sugestije iznijet će se na konferenciji, koja će se u vezi razmatranja novog voznog reda održati ovih dana u Splitu.

Plenum Kotarskog odbora SSRN

Jače razviti politički rad na području našeg kotara

Na kotaru će biti svečano proslavljena 40-godišnjica Oktobarske revolucije

Nakon plenarne sjednice predsjedništva Kotarskog odbora Socijalističkog saveza, na kojoj je izvršena analiza dosadašnjih političkih priprema za izbore na području kotara, u ponedjeljak je u dvorani Kotarskog sindikalnog vijeća održan i plenum, na kojem je također glavna tema bila priprema za predstojeće izbore. Naročito je bilo riječi o političkoj aktivnosti na terenu do izbora.

Članovi plenuma su se složili u jednom, da je u vrijeme do izbora potrebno razviti najintenzivniju političku aktivnost u koju bi se imalo jače uključiti i društvene organizacije, koje bar dosad nisu imale nekog značajnijeg udjela u pripremanju. Na zajedničkim sastancima općinskih komiteta SK i općinskih odbora SSRN razmotrit će se dosadašnje stanje političkih priprema, a ujedno će se donijeti i plan političke aktivnosti za vrijeme koje je ostalo do izbora.

Preporučeno je, uz ostalo, da se upriliče posebni sastanci sa ženama, a isto tako i sa predstavnicima društvenih organizacija. Činjenica je da se u nekim mjestima nije raspravljalo o perspektivnim programima razvitka pojedinih komununa, pa je odlučeno, da se svakako taj propust ispravi. Osim toga i organizacije Socijalističkog saveza, koje to dosad nisu učinile, trebale bi da izrade program rada. Nadalje je bilo govora o organiziranju političkih skupova i zborova kojima bi prisustvovali i narodni zastupnici. Ukazano je i na potrebu da drugovi pruže efikasnu pomoć u organiziranju sastanaka sa ženama, a osobito da povedu brigu da kandidirane žene budu i izabrane

U susret izborima za narodne odbore općina i kotara Kvalitet - politički i radni - iznad svega

Razgovor s tajnikom Izvršnog vijeća
Jurom Ivezićem

Završeni su poslovi oko kandidiranja odbornika za narodne odbore općina i kotara. Redakcija NIS-a zamolila je tajnika Izvršnog vijeća Sabora Juru Ivezića da za lokalnu štampu odgovori na slijedeća pitanja:

»Kakav je, po Vašem mišljenju, sadašnji sastav odbornika narodnih odbora općina, naročito u pogledu njihova kvaliteta?«
— Ako treba dati ocjenu političkog sastava dosadašnjeg kadra, onda se bez sumnje može i po najkritičnijim mjerilima reći, da je on u ogromnoj većini politički odan socijalizmu. Svojim je radom, a naročito zalaganjem na radu u narodnim odborima to i dokazao, a time naravno, opravdao i povjerenje stotina hiljada birača.

Napravili bi griješku, ako ne bi pri ovoj ocjeni istakli i činjenicu, da su se nama prilikom izbora 1952. godine pod raznoraznim demagoškim parolama i sa svakojakim iluzijama, služeći se od parola »zaštiti seljaka od vlasti«, pa negdje do otvorenijih istupanja, uspjeli uvući u neke narodne od-

bore i neki ljudi sa stranim shvaćanjima i shvaćanjima, koja su strana političkom uvjerenju većine birača, koji su za njih tada glasali.

Ne podcjenjujući ni kod ovih izbora potrebu političke borbe za politički-socijalistički lik odbornika, mislim, da je naročito važno uočiti drugi momenat, kada dajemo kritičku analizu dosadašnjeg sastava, a to su radne kvalitete odbornika. U čemu je kromblem?

Neki narodni odbori ili dio njihovih vijeća nisu na takvoj radnoj visini, da mogu da savladaju zadatke, koji stoje pred odborima. Dobar broj drugova u tim odborima se godinama nalazi u sastavu odbora, ne tako rijetko još i iz doba rata. Dio njih je već po godinama, a dio i po opterećenosti shvaćanjem o ulozu bivših odbora, malo bio u stanju, da se konstruktivno angažira u radu odbora. Ovo naročito u uglavnom važi za neke narodne odbore općina, a pogotovo za općinska vijeća u tim odborima.

»Da li je nedovoljan kvalitet jednog dijela odbornika negativno utjecao na rad narodnih odbora i njihovih organa? U kojem se obliku to najviše ispoljavalo?«

— Jasno je, da je to moralo da utječe na rad narodnih odbora i njihovih organa.

Posljedice takvog sastava, a i rada su se manifestirale u nekoliko vidova.

Oni odbori, čiji je radni sastav bio slabiji, nisu bili u stanju da kompletno, da tako kažem, drže sve probleme u rukama. To se naročito vidnije odrazilo nakon uvođenja komunalnog sistema, što je pred općine stavilo daleko složenije zadatke i tražilo novi način rada i novi način rješavanja zadataka.

Ostali organi narodnih odbora — savjeti, komisije i slično, radi rečene slabosti također su ostajali često neaktivni ili bez odgovarajućih rezultata u radu.

Nije manje za naš sistem i njegov normalan demokratski život štetna

i posljedica, da je u takvim odborima sve više dolazio do izražaja administrativni način rada, pored ostalog i zato, što je uprava i administracija narodnih odbora objektivno bila u poziciji, da prelazi okvire u utjecaju i radu organa vlasti od onih, koje naši zakoni i naše političke koncepcije određuju.

To je što se tiče negativnog utjecaja i uloge uprave i administracije. No, mora se primijetiti, da se slično dešavalo i s ulogom predsjednika odbora. Oni su također

(Nastavak na 2. strani)

Predizborni skup u Drnišu

Govorio drug Ivan Ribar Prisustvovalo mnogo građana

Uz sudjelovanje velikog broja građana održan je u Drnišu predizborni skup na kojem je govorio narodni poslanik dr. Ivan Ribar,

GODIŠNJA KONFERENCIJA PROSVJETNIH RADNIKA

Nekim školama bit će pružena materijalna pomoć

Nedavno je u Drnišu održana godišnja konferencija društva učitelja, nastavnika i profesora. Diskusija nije dala neke osobite rezultate, iako postoji niz problema na području školstva u drniškoj općini. Pored ostalih, govorio je i predsjednik NO općine Slavko Vestić, koji je istakao da će i u ovoj godini nekim školama biti pružena materijalna pomoć. Na kraju je izabran novi upravni odbor od 11 članova. (m)

Petogodišnje razdoblje rada narodnog odbora šibenske općine o-karakterizirano je brojnim reorganizacijama i novim mjerama kojima se izgrađivao viši stepen socijalističke demokratičnosti, a čiji je razvoj bio obilježen uspostavljanjem novog komunalnog uređenja, koje je uslijedilo u drugoj polovini 1955. godine. Prema tome, rad narodnog odbora može se podijeliti na dva perioda: na onaj prije uspostavljanja sadašnje komune i na period od 1955. naovamo.

U prvom razdoblju područje NO-a zauzimalo je širi prostor, te je djelovalo pod nazivom Narodnog odbora gradske općine u čijem okviru je postojalo samo Općinsko vijeće. U tom razdoblju NO je održao ukupno 36 sjednica na kojima je donijeto niz raznih odluka i drugih propisa, kojima se reguliraju svi važniji problemi lokalne uprave. U pripremanju za novu reorganizaciju, tokom 1953. godine, donijeta je odluka o spajanju općina Zlarin, Šibenik-Vanjski i Gradske općine.

Konstituirajuća sjednica novog NO-a općine Šibenik, nakon čega se pristupilo novom komunalnom uređenju, održana je 11. kolovoza 1955. godine. Nova komunalna zajednica omogućila je najširu primjenu društvenog upravljanja, koje je provedeno upravo masovnim uvođenjem građana u neposrednom rješavanju svih lokalnih poslova. Pored Općinskog, započelo je djelovati i Vijeće proizvođača u kojima je radilo ukupno 80 odbornika. Nadalje, u raznim savjetima djelovala su 92, a u 11 odborničkih komisija 63 člana. Na širem području općine uspostavljena su 23 mjesna odbora s ukupno 147 članova koji su bili izabrani na zborovima birača. U školama, zdravstvenim ustanovama i u raznim drugim vidovima društvenog upravljanja uključeno je preko 550 građana, dok se broj članova rad-

ničkih savjeta i upravnih odbora u privrednim organizacijama penje na preko 1000. Takvo masovno učesće ljudi u rješavanju javnih poslova nikad dotad nije provedeno.

U novom razdoblju rada NO-a održano je 19 sjednica obaju vijeća, zatim 21 sjednica Vijeća proizvođača i 20 sjednica Općinskog vijeća. Na odvojenim sjednicama obaju vijeća doneseno je 320 raznih odluka, rješenja i ostalih propisa, a na zajedničkim sjednicama 87 rješenja odnosno zaključaka. Te cifre u dovoljnoj mjeri pokazuju opseg i veličinu obavijenog posla u djelovanju Narodnog odbora. Međutim, sav taj posao, iako je dosta zamašan, ipak ne pokazuje u kojoj mjeri mjeri narodni odbor kao predstavničko tijelo sudjelovao u njemu, a dosljedno tome kakav je način kvaliteta rada postignut na sjednicama. S tim u vezi postavlja se pitanje, u kojem broju su odbornici prisustvovali pojedinim sjednicama. Na sjednicama Općinskog vijeća procenat izostanaka iznosio je oko 25%, a na sjednicama Vijeća proizvođača 35% od ukupnog broja odbornika. Na temelju ovih brojki možemo konstatirati, da je naročito velik broj izostanaka zabilježen kod Vijeća proizvođača, što je i sasvim razumljivo ako se u obzir uzme činjenica da su se sjednice održavale u vrijeme kad je pojedinim licima bilo nemoguće napustiti svoja radna mjesta u poduzećima. Što se pak tiče kvaliteta rada na pojedinim sjednicama može se konstatirati da je postotak odbornika, koji aktivno sudjeluje u donošenju pojedinih odluka, još uvijek nezadovoljavajući. I inicijativa odbornika za donošenje nekih novih odluka nije baš najbolje razvijena. I bez obzira na neke slabosti i nedostatke koje će trebati ubuduće otkloniti, uzevši u cjelini, dosadašnji rad narodnog odbora može se ocijeniti veoma pozitivnim.

Jedna od najvećih slabosti svakako leži u radu odborničkih komisija. Uslijed slabog odaziva njenih članova često se dešavalo da se velik broj sjednica nije uopće održao, a neke su se pak morale po nekoliko puta odgoditi. Zbog toga rad tih komisija gotovo nikad nije imao karakter rada jednog kolegijalnog foruma i kao takav bez ikakve vrijednosti i praktične svrhe. Naprotiv, rad savjeta bio je u cjelini dobar. Naročito napredak polučen je u posljednjoj godini rada pojedinih savjeta na čijim je sjednicama u toku diskusija učestvovalo velik broj članova. Kroz njihov rad članovi su stekli bogato iskustvo i stanovitu stručnost na području uprave. Sastav i rad mjesnih odbora vrlo je različit s obzirom na različiti privredni i kulturni stepen razvoja njihova stanovništva. U vezi s tim konstatirano je, da je nedostajalo tješnje suradnje između nekih mjesnih odbora i NO-a. Neki od mjesnih odbora dobro su izvršavali zadatak lokalne seoske samouprave kao što su to pokazali oni u Zlarinu, Prviću i Zatonu. (J.)

Proslava Dječjeg tjedna u Kninu

Oživljavanje pionirskih organizacija

U čitavoj našoj zemlji od 30. rujna do 6. listopada proslavit će se dječji tjedan u toku kojeg će društva koja vode brigu o djeci organizirati više akcija radi stvaranja još boljih uslova na okupljanju najmlađih u dječje organizacije, za oživljavanje rada u pionirskim odredima, održavanju odgojnih kontakata s roditeljima i organiziranju niza kulturnih i zabavnih priredbi za djecu.

U toku dječje nedjelje pokreće se akcija prikupljanja novčanih sredstava putem rasprodaje prigodnih značaka i prikupljanja priloga, kako bi društva koja se staraju o djeci raspolagala materijalnom bazom potrebnom za izgradnju objekata ili provođenje drugih formi odgojnog i zabavnog karaktera. Društvo »Naša djeca« u Kninu preuzelo je organizaciju proslave dječjeg tjedna ne samo u gradu, nego i na čitavom području općine. U svim školama, gdje će biti okupljeni roditelji, održat će se predavanja o značenju dječjeg

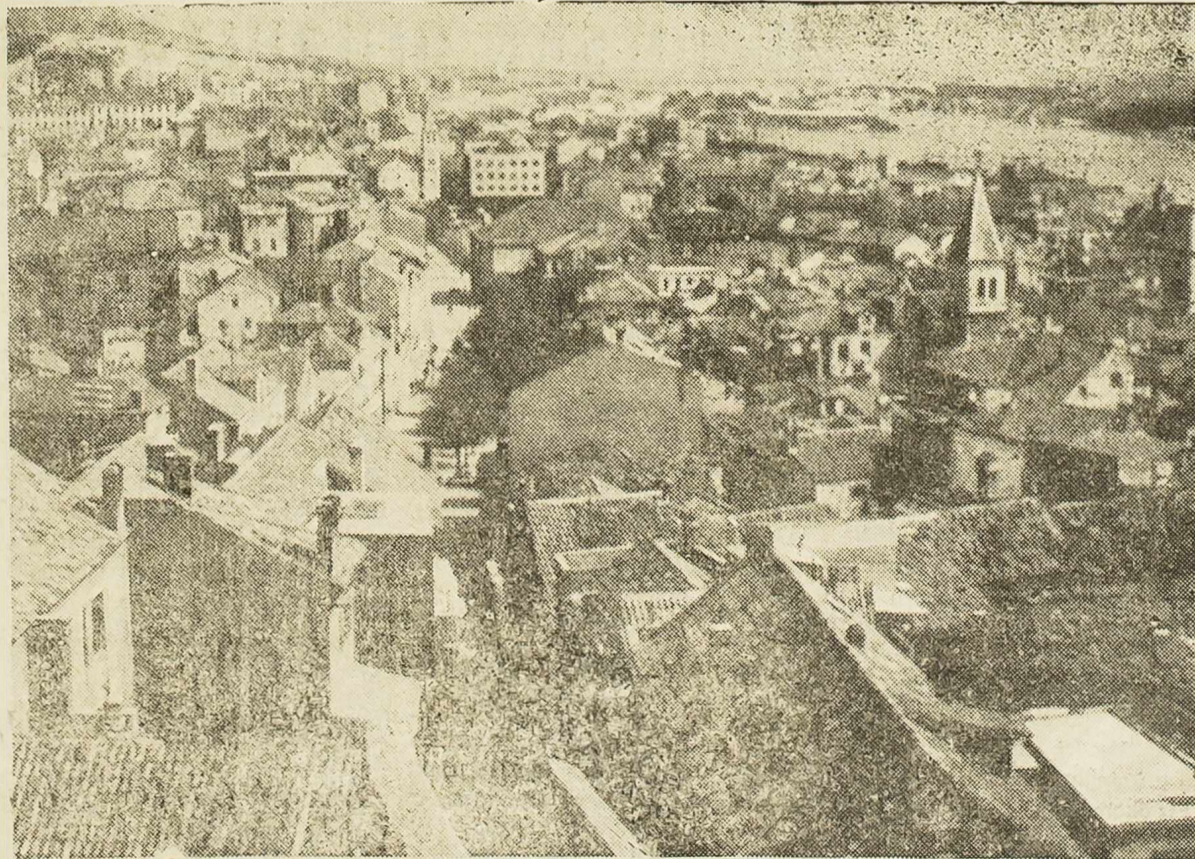
tjedna, a u Kninu će za građanstvo, prof. Špiro Crnogorac održati predavanje, povezano temom o ulozu roditelja u odgoju djece.

U toku tjedna pristupit će se srednjoj i oživljavanju pionirskih odreda kao i održavanju fiskulturnih dana i dječjih šahovskih turnira. U kino Doma JNA bit će prikazane naročite kinopredstave za djecu, a u više sela bit će upućen pokretni kinoprojektor, da bi se i tamošnjoj djeci prikazali kratkometražni i dječji zabavni filmovi. Očekuje se, da će privredna poduzeća kninskog područja dati priloge u fond za zaštitu djece.

Proslava dječjeg tjedna proteći će kao zapažena manifestacija, koja će okupiti širok krug građanstva.

Namjera je društva »Naša djeca« da javnost zainteresira za probleme i raznovrsne aktivnosti rada s najmlađima i da porodicama pruži pomoć u pogledu odgoja i staranja o djeci.

**BORIMO SE ZA DALJNI RAZVITAK
NAŠIH KOMUNA!**

Perspektivni plan lične potrošnje pred Saveznom narodnom skupštinom

Početkom oktobra, Savezna narodna skupština će razmatrati perspektivni plan lične potrošnje. Poslije diskusije koja će se voditi o ovim pitanju, Skupština će usvojiti rezoluciju o perspektivnom razviku lične potrošnje na osnovu koje će biti izrađen ovaj dio prijedloga perspektivnog plana i u cjelini, do kraja godine, dostavljen Skupštini na usvajanje.

Perspektivni plan program lične potrošnje stanovništva, koji je Savezno izvršno vijeće dostavilo Skupštini, predviđa za naredni period od pet godine, do 1961. godine, brži porast lične potrošnje nego do sada. Lična potrošnja treba da raste u skladu s porastom nacionalnog dohotka. Lična potrošnja stanovništva rasla je sporije nego što je rastao nacionalni dohodak. Cio program polazi od postavke da je povećanje lične potrošnje, odnosno životnog standarda naroda — ekonomska nužnost. Desetogodišnji snažan ekonomski razvoj, prije svega industrijalizacija zemlje, a zatim potrebe narodne obrane uslijed specifičnih prilika u kojima se nalazila Jugoslavija poslije oslobođenja, nije dozvoljavao da životni standard bude u prvom planu i da lična potrošnja bude prva proporcija plana.

Povećanje lične potrošnje znači, dakle, otklanjanje jedne od većih disproporcija koje kod nas postoje: između životnog standarda naroda, koji je dosad zaostao, i već izgrađenih materijalnih snaga privrede koje su poslije rata napredovale. Povećanje lične potrošnje je, naime, uslov za podizanje produktivnosti rada, što je jedan od prvih i najvažnijih zadataka privrede. Stvar je jednostavna: proizvođači koji bolje žive — bolje proizvode.

Povećanje obima lične potrošnje djelovat će i na jačanje tražnje robe na unutrašnjem tržištu, a time i na stalno povećanje proizvodnje. Jačanje unutrašnjeg tržišta, koje se manifestira u većoj količini robe u prometu, naročito u prometu između industrije i poljoprivrede, također je neobično važan element za naš budući razvoj.

Program perspektivnog razvoja lične potrošnje predviđa i postepenu izmjenu strukture lične potrošnje. Sadašnja struktura je jednostrana: preko polovine porodič-

nih prihoda radnika, službenika i zemljoradnika ide na ishranu, a vrlo malo na kupovinu industrijske robe i za razne usluge. Takva struktura lične potrošnje sputava razvoj nekih proizvodnih grana, i to onih koje dobijaju prioritet (industrija za široku potrošnju, na primjer), a time i uspon privrede u cjelini.

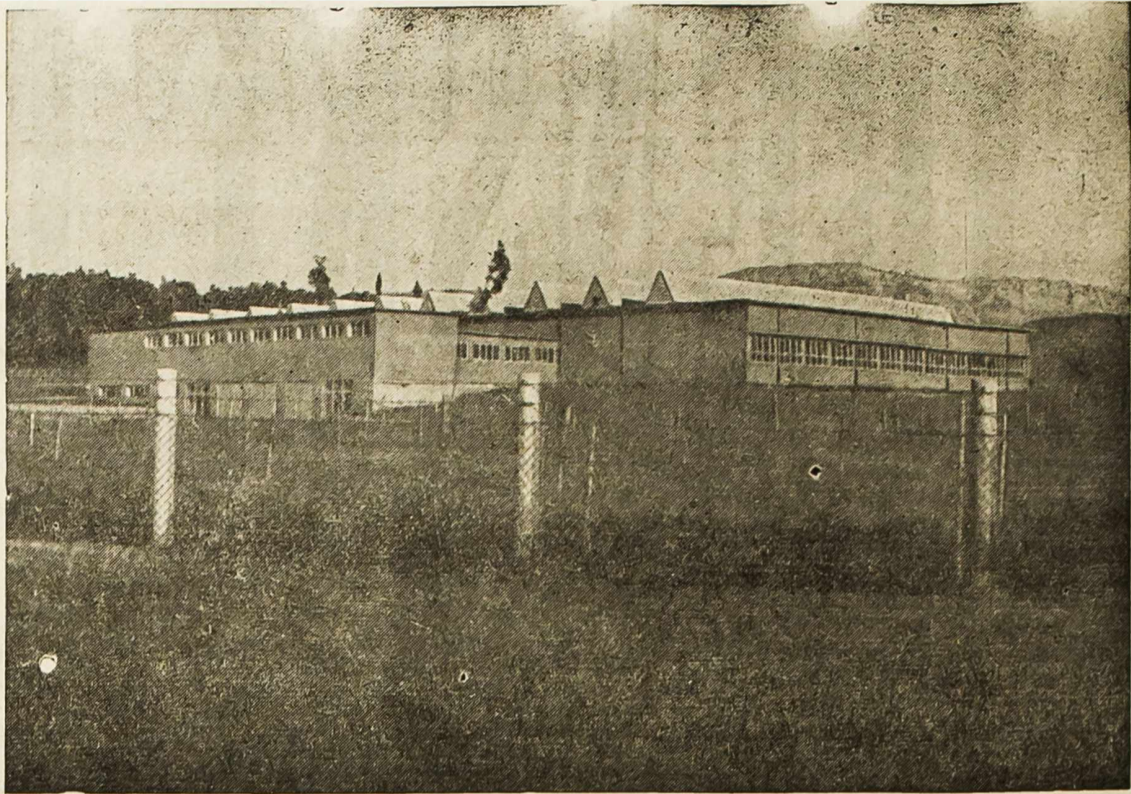
Ali obim lične potrošnje radnog kolektiva, pa i pojedinaca, treba da proizilazi direktno iz postignutih rezultata u povećanju produktivnosti rada. U tom cilju sprovede se odgovarajuće promjene u privrednom sistemu, tako da se lični dohoci formiraju u zavisnosti od produktivnosti rada kolektiva i pojedinih proizvođača i od uspjeha poduzeća na tržištu. Tako formirani lični dohoci u privredi poslužit će kao osnova za utvrđivanje visine dohoda javnih službenika. Ostvarit će se veće razlike u dohodima između visokokvalificiranih, kvalificiranih i nekvalificiranih radnika, odnosno službenika, jer je to veći stimulus za povećanje produktivnosti rada i za podizanje stručnog nivoa radnika i službenika.

Porast lične potrošnje zahtijevat će da se u narednom periodu povećava proizvodnja industrijske robe. Stoga će se vršiti rekonstrukcija, modernizacija, proširenje i nova izgradnja industrijskih kapaciteta za proizvodnju robe za široku potrošnju. Ali, iako se predviđa relativno sporiji porast tražnje hrane, ipak od uspjeha u po-

ljoprivrednoj proizvodnji zavisi da li će nivo ukupne lične potrošnje stvarno porasti. Osim toga, posvetit će se naročita pažnja i razvoju socijalističkog sektora zanatstva. Povećat će se kapacitet usluga, jer stalni porast cijena uslugama ugrožava politiku poboljšavanja životnog standarda. Nastavit će se i s uvozom gotovih industrijskih proizvoda.

Zasad nije moguće govoriti o definitivnoj stopi porasta lične potrošnje u narednim godinama jer to zavisi od mnogih činilaca koji još nisu konačno utvrđeni. Ali prema onim elementima koji se iznose kao prijedlog (perspektivni program razvoja materijalno-proizvodnih snaga poljoprivrede, prerađivačke industrije, ličnih usluga i mogući porast nacionalnog dohotka i njegova raspodjela) — vjerovatno je da će ukupni obim lične potrošnje rasti za 7 do 9% godišnje. Stanovništvo Jugoslavije bilo bi, dakle, u mogućnosti da svake godine kupi za toliko više robe. Ovakav porast lične potrošnje uglavnom bi bio dovoljan da se postepeno ubrzava poboljšavanje životnog standarda. To bi omogućilo da zaključno sa 1961. godinom lična potrošnja radnika i službenika poraste za oko 40% po glavi u odnosu na nivo potrošnje u 1956. godini. Lična potrošnja poljoprivrednika bila bi na kraju petogodišnjeg perioda veća za oko 25%. Ona mora ići u skladu sa povećanjem poljoprivredne proizvodnje i to za tržište.

V. Popović

Knin: Tvornica viljaka

Kvalitet - politički i radni - iznad svega

(Nastavak sa 1. strane)

negdje i iz subjektivnih navika, u takvim narodnim odborima, bilo iz takve objektivne situacije, a sami ili s manjom grupom drugova po nizu važnih pitanja odlučivali u ime odbora.

U onim odborima, gdje su dolazili više od izražaja razni konzervativni, ili čak reakcionarni elementi, služeći se politikom zaštite seljaka od poreza, samodoprinosu itd., nije riješen niz aktuelnih problema komune, sela, naselja itd. počevši od vodoprivrede, škola, zdravstvenih ustanovama i drugih problema.

Međutim, treba pri ovom napomenuti, da su kroz ovaj posljednji period u nizu slučajeva takvi stavovi onih, koji su se proglasili »zaštitnicima«, došli u sukob ne samo s našom općom politikom, nego i s biračima, pa čak i onima, kojima su njihove parole još kod izbora izgledale dobre. Pored ostalog i birači su se u dosta takvih slučajeva uvjerali, da zaostaju od drugih i zato što imaju takve odbornike. Takvi su sukobi ponegdje dobivali vid otvorenih sukoba do oduzimanja povjerenja i — opoziva.

Takve su uglavnom bile posljedice u dosadašnjem radu onih narodnih odbora, gdje je sastav patio od iznijetih slabosti.

»Posredni način izbora odbornika narodnih odbora kotara utječe na to, da se oni u stanovitje mjeri zapostavljaju pred izborima odbornika narodnih odbora općina. Na što bi, prema tome, trebalo obratiti naročitu pažnju prilikom izbora odbornika narodnih odbora kotara?«

— Ne znam, koliko je točno, da su izbori za kotarske odbore u sjeni općinskih. Ukoliko je to dije-

lom tako, uzrok je vjerovatno u tome, što se oni prvi puta biraju posredno. No, ukoliko bi uzrok o ovome bio u davanju većeg značaja izborima za općinske narodne odbore, napravili bi griješku.

Hoću da istaknem, da uvažavajući svu važnost narodnih odbora općina — komuna i njihove uloge, mi ni u kom slučaju ne smijemo to činiti na uštrb naše pažnje i sve ozbiljnosti, koja se mora posvetiti sastavu narodnih odbora kotara. Narodni odbori kotara baš radi jačanja uloge općina-komuna ni-

šta na svom značenju u našoj organizaciji i sistemu vlasti ne će da izgube, nego dapače i njihova uloga, koja će se postepeno mijenjati, postajati će složenija i delikatnija kao organa stvarnog save-

za komuna.

Radji toga, očito je, da sve to što se može smatrati najvažnije za odborničke kandidate općinskih odbora, najmanje toliko važi i za odbornike kotarskih narodnih odbora i to podvlačim jednako i za kotarska vijeća i za vijeća proizvođača.

F. Svetić

Kninska kronika

Sastanak prosvjetnih radnika

Sudjelovanje u političkim pripremama

Prošle subote okupili su se prvi puta u novoj školskoj godini učitelji, nastavnici i profesori kninske radne grupe, koja ima oko 60 članova. Prilikom osvrta na aktivnost grupe u prošlog školskoj godini, u diskusiji su bila pokrenuta mnoga pitanja iz oblasti unapređenja nastave u osmogodišnjim školama.

U daljnjem radu ovog sastanka bilo je govora o ulozi školskih odbora, jer njihovo postojanje pruža dragocjene mogućnosti za poboljšanje raznih prilika u životu škole i oko nje.

Povodom predstojećih izbora od prosvjetnih radnika se očekuje da pomognu političkim organizacijama u predizbornim pripremama i da u stalnom kontaktu s narodom objašnjavaju važnost ovih izbora. Također da upoznaju ljude sa sadašnjim radom komune i budućim zadacima koji stoje pred novim odborom.

PRVO PREDAVANJE U ORGANIZACIJI NARODNOG SVEUČILIŠTA

Sredinom prošlog tjedna održano je prvo predavanje u ovoj sezoni sa tribine Narodnog sveučilišta. U dobro posjećenoj kino sali Doma JNA profesor Momir Šolaja iz Knina govorio je o temi »Indija — zemlja bijede i bogatstva«. Predavanje je bilo ilustrirano projekcijama dijafilmova. Profesor Šolaja predstavio se kao odličan predavač. Za zanimljivo i živo izlaganje, bio je na kraju od slušalaca toпло pozdravljen. (A. M.)

POSEBNI DODACI ZA TEŽE USLOVE RADA

Po uredbi o posebnim dodacima, dosad su učitelji koji služe u Velikoj i Malj Polači, Podinarju i Prevežu imali posebne dodatke za teže uslove rada. Sada je ova uredba primijenjena na još neka mjesta. Na prijedlog savjeta za školstvo kninske općina, NO kotara Šibenik donio je odluku, da sve škole u Plavnu i Mokrom Polju, zatim u Radljevcu Donjem i Biskupiji Pliskovu, oglašavaju kao izuzetno teške i na temelju toga odgojno i nastavno osoblje koje službuje u tim mjestima, steklo je pravo na primanje posebnih dodataka, koji se kreću prema težini mjesta od 2000 do 3000 dinara.

Zainteresirani prosvjetni radnici pozdravili su ovu odluku i shvatili je kao dokaz razumijevanja i brige za ljude od strane narodnih odbora kotara i općine. (A. M.)

GROM UDARIO U VRINU OGRADU

Okolo pola noći između 26. i 27. rujna, za vrijeme oluje koja je bila popraćena kišom i grmljavinom, došlo je do udara groma, koji je pogodio ogradni zid vrta vlasništvo T. Mrđena u Kninu. Spomenuti zid nalazi se uz put u blizini rijeke Orašnice. Na betonskom zidu podignuta je žičana ograda, koja se na vrhu završava željeznim šiljcima. Grom je udario u prvi šiljak. Udar groma bio je toliko jak da je odvalio dio ugla i odbacio komade u vrt. Ova neobična pojava, koja je srećom prošla bez težih posljedica, pobudila je neregularne i različit komentare prolaznika. (A. M.)

U »PARTIZANU« BI TREBAO VJEŽBATI VEĆI BROJ UČENIKA KNINSKIH ŠKOLA

U Kninu postoje dobri uslovi za rad u DTO »Partizan«. Društveni dom raspolaže vrlo lijepom gimnastičkom dvoranom, koja je opkrbljena potrebnim rekvizitima i spravama. Ima dovoljno prednjačkog kadra za sve kategorije. Oni su na ljetosnjim seminarima još više popunili stručnu spremu. Društvo okuplja pionire i omladinu i s njima se postižu dobri rezultati.

Ipak još ima djece i omladine, naročito ženske, koja ne koristi mogućnosti fizičkog odgoja u ovom društvu, zato bi se školski odbori u Kninu, rukovodioci škola i nastavnički zborovi trebali ovim pitanjem više pozabaviti i propagirati kod djece i omladine uključivanje u kategorije »Partizana«.

Fizičkom odgoju naše omladine treba dati veće značenje, tim više kad u Kninu postoje uslovi za koristan i solidan rad. (A. M.)

15-godišnjica pionirske organizacije

Republički odbor Mladih tehničara Hrvatske u zajednici sa Savezom Foto i Kinoamatera Hrvatske organizira I. republičku izložbu pionira fotoamatera. Izložba će se održati u Zagrebu u drugoj polovici mjeseca prosinca ove godine.

Ovo Republičkoj izložbi treba da prethode kotarske izložbe, koje će organizirati kotarski odbori Narodne tehnike u zajednici sa foto organizacijama.

To je prva izložba na kojoj se kao autori javljaju djeca-pioniri i sigurno će biti vrlo interesantna. Razgledajući izložbu imat ćemo prilike vidjeti kako dijete gleda prirodu i život oko sebe i kako ono može savladati fotografsku tehniku.

Pravo učestvovanja na izložbi imaju svi pioniri iz NR Hrvatske, a van konkurencije mogu učestvovati pioniri iz ostalih republika. Prema propozicijama izložbe svaki autor može poslati najviše 10 fotografija i ne smiju biti manje od 13x18. Za one koji nemaju mogućnosti izraditi svoje fotografije na

Korisna diskusija u šibenskom Kazalištu lutaka

Na inicijativu uprave Kazališta lutaka 30. rujna o. g. održan je sastanak, na kome se je po prvi puta diskutiralo o problemu djece prepuštene ulici, djece, čiji postupci počinju zabrinjavati.

Ovom su sastanku prisustvovali predstavnici Kotarskog i Općinskog komiteta Narodne omladine, zatim predstavnici Socijalističkog saveza i društva »Naša djeca«, te predstavnici gimnazije, Narodnog kazališta i drugi.

Cilj je, naime, sastanka — kako je u svojoj uvodnoj riječi istakao direktor Kazališta lutaka drug I. Ivezić — bio taj, da pokuša na neki način, bar donekle, riješiti pitanje takve djece ili bar stvoriti osnovu za njegovo rješenje.

Uprava ovog kazališta dala je sa svoje strane prijedlog, da za svu takvu djecu daje besplatno ulaznice, i to na način, što će ulaznice biti uručene blokovskim or-

ganizacijama društva »Naša djeca«, koje će onda iz kruga djece o kojima je riječ, odvojiti one, čije uzorno ponašanje zaslužuje, da im se dade ovakva ulaznica — kao nagrada. Međutim, onoj djeci, čije ponašanje, kako je rečeno, počinje zabrinjavati, dat će se ovakve nagradne ulaznice samo u tom slučaju, ako pokažu dobru volju, da će se popraviti.

Dakle, na djeci je u prvom redu hoće li besplatno gledati predstave svoga malog kazališta!

Zaključeno je, da okupljanje takve djece uzme na sebe spomenuto kazalište i društvo »Naša djeca« s tim, da pronađu prostorije, u kojima bi se povremeno skupljali mališani, gdje bi ih članovi Kazališta lutaka, praktično radnici (kostimiranje i rukovanje s lutkom) uvodili u, za njih, dosad zagonetan i čudan svijet lutaka, a što se je pak, pokazalo kao najbolje i najefikasnije sredstvo u predgajanju mališana.

Da bi se u ovom pothvatu što bolje uspjelo, zaključeno je, da se sastane općinski odbor društva »Naša djeca« i uprava Kazališta lutaka i da na taj sastanak pozovu predstavnike SSRN, čiji je inače predstavnik na ovom sastanku izjavio, da će ova organizacija sigurno pomoći ovu akciju i omogućiti da se u njenim prostorijama po blokovima skupljaju djeca.

Također je zaključeno, da se prije početka ove plemenite i korisne akcije izvrši anketa u osmogodišnjim školama s ciljem, da pokaže koliki je tamo interes za kazalište lutaka i koji je zapravo razlog zašto ga pojedina djeca ne posjećuju.

Šteta je samo, što na sastanku nisu bili prisutni predstavnici osmogodišnjih i osnovnih škola, kao i Učiteljske škole, koja je, uostalom, najpozvanija, da se neposredno zainteresira za rad i nastojanja ovog kazališta.

R. Dobra

Uložimo napore za jače razvijanje naše poljoprivrede!

NOVE PROSTORIJE ZA ZDRAVSTVENU STANICU U TIJESNOM

Ovih dana započeli su u Tijesnom radovi na uređenju prostorija u kojima će se smjestiti zdravstvena stanica. Osim triju dvorana, zdravstvena stanica će posjedovati posebnu prostoriju u kojoj će biti smješten rentgenski aparat. Za uređenje stanice utrošit će se oko 300.000 dinara. Sadašnje prostorije zdravstvene stanice u Tijesnom previše su male i ne odgovaraju za takvu svrhu. (E. F.)

NOVI VINARSKI PODRUM

U zgradj osmogodišnje škole u Tijesnom uredit će se posebna prostorija za potrebe vinarskog podruma, koji će koristiti Vinogradarsko-voćarski poslovni savez. Podrum će moći primiti 20 vagona vina. Troškove na uređenju podruma snosit će mjesna poljoprivredna zadruga. (E. F.)

OTVORENJE ŠKOLSKIH KUHINJA

Na području općine Tijesno otvoreno je nekoliko školskih kuhinja, u kojima će biti obuhvaćeno oko 1000 djece. Postojanje školskih kuhinja umnogome će koristiti djeci koja pohađaju školu izvan mjesta boravka. U tim kuhinjama djeca će primiti svakodnevno jedan svjež obrok hrane. (E. F.)

665 UPISANIH UČENIKA

Na početku školske godine upisano je u osmogodišnju školu Drniš 665 učenika, od kojeg broja samo na peti razred otpada 91 učenik. Nastava se održava u dvije zgrade. U jednoj ima 10, a u drugoj 6 učionica. (m)

VINARIJA OTVORILA TOČIONICU

Ovih dana Vinarija je u Drnišu otvorila točionicu, u kojoj je vino za 40-50 dinara jeftinije nego u ostalim lokalima. Crno vino prodaje se po 100, a bijelo po 110 dinara po litri. (m)

Još o festivalu pjevačkih zborova

PREĆI NA DIELO

O festivalu pjevačkih zborova u Šibeniku već je pisano u nekoliko navrata. Međutim, to je tema o kojoj je još uvijek vrijedno govoriti i pisati.

Ideju o festivalu svatko od nas može samo pozdraviti. Ali od toga do njezina ostvarenja još je uvijek vrlo daleko. Na tom poslu neosporno treba mnogo dobre volje, znatnog zalaganja velikog broja ljudi, sa trezvenim i aktivnim rukovodstvom. To treba naglasiti i stoga, što nam svima treba biti jasno, da je organizacija jednog ovakvog skupa vrlo zamašan i odgovoran posao, jer brojčano okuplja daleko veći broj učesnika od ostalih sličnih priredaba u našim primorskim gradovima.

Nažalost, u našem gradu hotelski prostor i ležaji dosad bili su problem za sebe. Kada se ovome pridoda broj učesnika pjevačkih zborova i posjetioce izvana — na koje svakako treba računati — onda to pitanje zaista prelazi u problem broj jedan, koji će se tek mukom nekako riješiti. Za članove zborova vjerojatno bi se dalo nešto improvizirati, za što nam može poslužiti primjer seminara finansijskih inspektora, kada je oko 60 ljudi bilo relativno udobno smješteno u prostorijama domaćinske škole

(stare gimnazije). Teži je, međutim, problem posjetilaca. Za prvu godinu svakako nije ni očekivati da taj broj bude znatan, a tu bi se valjda uz pomoć turističkog društva i kućne radinosti dalo donekle doskočiti.

Ova okolnost nedostatka hotelskog prostora i ovom prigodom uvjerljivo govori, da je Šibeniku uz hotel »Krk«⁴, sa svojih sedamdesetak ležaja, neophodno još hotelskog prostora. Hotel se na obali već i započe graditi, ali zbog nedostatka sredstava, taj je rad već u samim temeljima prekinut. Prilike nas tjeraju da se rješenju ovog problema pride što skorije, jer zbog nedostatka hotelskog prostora i ležaja i turističke grupe i pojedinci odbiju se iz našeg grada, pa dok su druga primorska mjesta u ljetnoj sezoni nevjerojatno živa, Šibenik relativno ne mijenja svojeg izgleda. Teško je vjerovati da se baš nekako ne može doći do sredstava kako bi se s ovom građnjom nastavilo, bilo u vidu investicionog zajma, ili nekih drugih fondova.

Drugi je problem sličan hotelskom prostoru i sama ljetna pozornica u našem gradu. I o tome je bilo govora i pisanja, ali se do danas baš daleko nije odmaklo. Ne

znam da li se za jedno veće mjesto duž naše obale može kazati, da je još danas bez ljetnog kina ili ljetne pozornice. Mi, nažalost, izgleda da smo u tome jedini! Teško je vjerovati da je to pitanje bilo do danas u istinu nerješivo. Za početak mogla bi se prihvatiti ideja P. Z. da se takova pozornica improvizira na trgu između katedrale i vijećnice, dok bi se u narednim godinama vjerojatno i za pozornicu našlo pogodno rješenje.

Treći problem su dakako sredstva za jednu takovu organizaciju. Neosporno je da se festival sam od sebe ne bi održavao i da bi tu trebalo znatne pomoći na prvom mjestu Općine i Kotara. Na takovu pomoć, mislim, da bi se punim pravom moglo računati, jer naš grad svojim kulturnim institucijama i priredbama pomalo stagnira i zaostaje za ostalim našim centrima. Ta okolnost pred kojom ne bi smjeli da zatvorimo oči trebala bi i ovom prigodom da bude podstrek i razlog da se potrebna sredstva namaknu i priredba jednog festivala osigura.

Ako, dakle, učimo zbilja znatne teškoće koje stoje pred organizacijom jednog takova festivala kod nas, onda se za čas moramo zamisliti. Ali nas to ne bi ni ukoliko smjelo zadržati da pridemo realizaciji te ideje, jer teškoće, ma kakove one sada izgledale možda kada se njihovom otklanjanju pride, ne će predstavljati nepremostive prepreke, ako pri tome bude dobre volje i razumijevanja onih faktora od kojih njihovo rješenje bude ovisilo.

Vrijedno je stoga prići što skorije organizaciji i oformljenju jednog skupa koji bi uzeo u razmatranje ovaj problem. Na kome je da preuzme tu inicijativu? Možda je to ovoga časa sporedno, da li će to biti Radnička kulturno-prosvjetna zajednica, da li naše »Kolo« ili neko treći. Osnovno je da se krene i da se krene što skorije, kako ne bi ova naša razglabanja urodila, kako ono rekoše oni »sa šentade«, da ovu ideju ugrabi netko drugi, a mjesto bi joj bilo baš u Šibeniku.

Br.

Malen broj učenika u zanatstvu

Iako se zanatstvo na području kotara nije razvijalo uporedo s ostalim granama privrede, ono se po veličini prihoda nalazi na četvrtom mjestu, t. j. poslije industrije, poljoprivrede i građevinarstva. Uzrok zaostajanja u razvoju zanatstva je orijentiranje naše privrede na industriju, što je uvjetovano prirodnim faktorima, a treba uzeti u obzir i to, da je u industriju, zbog povoljnih uslova zarada, prešao dobar dio kvalitetnih visokokvalificiranih radnika, čija su mjesta ostala upražnjena. Osnovnu ulogu za daljnji razvoj zanatstva predstavlja uzdizanje stručnih kadrova, koju funkciju postojeće škole učenika u privredi ne mogu solidno vršiti, jer su nastav. zborovi formirani pretežno od nestručnog honorarnog osoblja, bez pedagoške sprema. Osim toga, slabo je usklađen teoretski i praktični rad. U mnogim poduzećima se praktično izučavanje učenika smatra gubitkom radnog vremena, pa se događa, da učenici u privredi polažu ispit sa proizvoljnom ocjenom iz praktičnog rada. Ovakvi učenici kod kasnijeg traženja zaposlenja ima u mnogo nepravilne, jer ne raspoložu dovoljnom stručnom spremom, a ova pojava se u priličnoj mjeri odražava na kvalitet zanatskih proizvoda. Narочiti problem predstavlja uzdizanje stručnih kadrova na selu. Zanatstvo je u

lima zastupljeno uglavnom u poljoprivrednim zadrugama, sa radnjama otvorenog tipa i to strukama iz prehrambene djelatnosti. Zadruga ne posvećuju dovoljnu brigu onim zanatskim strukama, koje su potrebne za održavanje poljoprivredne mehanizacije, elektrifikacije i uopće za zadovoljavanje životnog i društvenog standarda, koji se u odnosu na vrijeme prije rata na selima znatno izmijenio. Zadruga bi na selu morale biti pokretači planskog uključivanja učenika u zanatstvo, kako bi se osigurali stručni kadrovi za budućnost. Osnivanje zanatskih radnji onih struka, koje su povezane s ekonomskim uzdizanjem, dođuše, danas predstavlja težak problem, jer se baš radi o deficitarnim zanatima.

Problem kadrova u gradu Šibeniku i na ostalom području kotara dao bi se riješiti podizanjem škola za učenike u privredi s internatom, u kojima bi se školovali učenici iz naših općina, manjih mjesta i sela, gdje nisu imali prilike da se redovito školuju, kao i oni, koji su dosad pohađali škole sa nestručnim nastavnim osobljem, a trebali bi ih stipendirati zadruga ili općine, koje ih šalju, jer u velikoj mjeri od razvoja zanatstva ovisi visina prihoda cijele naše privrede. (Z.)

RASLINJANI NA DJELU

Raslina, s jednim okrajkom Bilića, jedino je staro naselje na Prokljanskom jezeru. Ona se spominje još u trinaestom stoljeću, za vrijeme formiranja šibenske biskupije. Tada je Raslina imala 109 stanovnika. U petnaestom stoljeću selo se nazivalo »Prukljan«, a pripadalo je skradinskom kotaru. Iz Rasline je i Nikola Palikuća poznati pučki pjesnik, čija knjiga je štampana u šest izdanja (posljednje izdanje u Jakinu Italija god. 1771). U raslinskoj crkvi rabila se glagolica sve do godine 1870. Za vrijeme Prvog svjetskog rata Austro-ugarske vlasti oduzele su selu staro zvono s godinom 1488., te je bilo vraćeno iz Beča i ostalo u Arheološkom muzeju u Splitu (Krsto Stojić: Sela šibenskog kotara).

Kad seljaci nekog našeg sela žele ostvariti neku svoju korisnu za-

misao, oni to učine svojski i bez velike galame. Ponekad ih štaviše i vrijeda »vješanje«⁴ njihovih problema na veliko zvono. Tihi su, skromni i marljivi — do te mjere da u izvjesnim momentima, prelazi u ličnu žrtvu datu na dobrobit zajednice. Takav rad za njih predstavlja svečanost — a uspjeh u radu najbolji odmor. Na taj način su i Raslinjani shvatili elektrifikaciju svoga sela. Njihov rad zadivljuje...

Na poziv svojih rukovodilaca svi su se kao jedan odazvali na akciju. Osvijetliti svoje domove, ulice i pristanište — to je njihov cilj. U tu svrhu već je nabavljen transformator za svotu od 650.000 dinara. Stupovi su plaćeni 350.000, što sve to ukupno iznosi jedan milijun dinara. U svakom slučaju, za jedno malo selo velika svota. Uz to, naravno, moramo spomenuti i 400 dobrovoljnih nadnica. Ali to

nije sve. Oni će dati i još više; spremni su na nove materijalne žrtve. No s pravom očekuju i stanovitu pomoć od svoje komune, kao i drugih organizacija i poduzeća, jer im je ta pomoć neophodna. Istina, oni to ne traže s galamom. Oni na selu na kotar i općinu svoje deputacije; nikome ne došadaju! Nastojivost je njima strana; oni je smatraju porokom. Ali bas zato zaslužuju puno priznanje nadležnih.

U prošlom ratu Raslina je bila spaljena do temelja; osim crkvenog ni jedan krov nije ostao posteden od vatre okupatora. Većina pučanstva odvedeno je u logore. U selo su upadale razne bande čija je svrha bila totalno uništenje svega što je postojalo u mjestu. Bio je suza i patnji; smrt je bila njihov česti gost, ali selo je izdržalo; ono je danas obnovljeno.

Raslina je dala, srazmjerno — dosta boraca u Narodnooslobodilačkom ratu. Njeni poginuli i strijeljani sinovi najbolji su dokaz njihove mržnje prema stranim zavojevačima, kao i njihove volje za boljim i ljudskim životom, životom dostojnim čovjeka.

Danas Raslina broji nešto više od 700 stanovnika, ali ni jedna se obitelj ne nalazi odvojeno od OPZ. Čovjek kao društveno biće, izoliran od zajednice, srlja u svoju vlastitu propast. Svijest je toliko porasla, da više nikoga nije potrebno posebno uvjeravati o prednosti zadržanog života nad individualnim.

Istina, Raslinjani imaju i drugih svojih problema. Između ostalih, jedan je i pomanjkanje pitke vode. Proslugodišnja zima upropačila je betonsku ogradu mjesne čatrnje, te tako kišnica otiče na polje. Pristanište je oštećeno u tolikoj mjeri — da brodovi mogu pristajati samo uz njegov čturen vrh, što je veoma opasno i nezgodno za putnike. Posat je zamuljen, jer se od izgradnje pristaništa nikada nije očistilo. To su problemi čije uređenje traži nove materijalne žrtve. Međutim, ovogodišnja je suša u velikoj mjeri oštetila mlade vinograde te smješteni, svojim vlastitim snagama, nisu u stanju riješiti ih. Naprotiv, oni s punim pravom traže podršku od onih koji su u granicama svojih mogućnosti, pozvani da ih pomognu.

Međutim, danas u doba turističke privrede Raslina predstavlja, s obzirom na njen smještaj, vrlo privlačnu točku. Prokljansk^o jezero pruža mnogima objekt kakvog se samo poželjeti može, na pr. sportsko ribarenje, jedrenje i t. d. Na gudučkim barama ima minijaturnih jezeraca dubokih stotinjak metara. U okolnim pristančima nalaze se legla jazavaca i drugih životinja.

Izgradnja jednog ugostiteljskog turističkog objekta u selu, uz rješenje nabrojanih problema, pospješilo bi ovakav razvoj — a od svega toga Raslina može imati velike materijalne koristi. Ne, ovo ne bi išlo na uštrb nekih drugih turističkih mjesta. Petar Bilušić

Problem sela Polače

OSNOVNO: DOBAR PUT

Istočno od Knina, na prostoru od Kozjaka do sjeverozapadnih strana vrha Dinare, raširilo se selo Polača. Daleko pod camom Dinom, odvojeno od matice, razasuo se zaselak Podinarje. Ono, tako udaljeno i odvojeno riječicom Krčić, kao da i ne pripada Polači.

Podeš li s bilo kojeg pravca u to selo, čekaju te strme strane; s juga iz kninske doline, sa sjevera od korita Krčića, Planine Dinara i Kozjak, prva zatvarajući istok, a druga jug, također su u svom podnožju napravile udoline i strane. Polačani kažu da oni žive kao na nekom »kopnenom«^o otoku: odnikud nema prilaza. Mnogi, koji bi pošli nekim poslom iz Knina u Polaču, odustajali bi i vraćali se na pola puta. »Vučji kraj«, naruga se ponekad Kninjanin Polačancu.

»Sto češ, ostali smo iza svijeta. Čim nemamo dobrog puta, bit ćemo uvijek zadnji«, pričaju seljaci.

Kroz Polaču prolaze dvije ceste. Ali od njih za taj kraj nema koristi. Jedna vijuga uz strminu sa zapada, prelazi krš i preko polačkog polja i tzv. Sivih brda iznad sela, spušta se u Kijevo. Kako je izgrađena još za vrijeme Napoleoneve vladavine u Dalmaciji, nevrjeme i kiše ostavili su na njoj samo znak da je to nekad bila cesta. Ona praktično više ničem ne služi, jer veliki uspon i zapuštenost sprečavaju svaki promet. Kamioni dolaze cestom Knin — Sinj do susjednog sela Kijevo, odakle moraju skrenuti na staru Napoleonovu cestu da bi se mukom izvukli uz Siva brda i spustili se u Polaču. Ali ovim pravcem treba preći oko 20 kilometara, jer se mora obići gotovo čitava Polača. Pode se u selo sa njegove zapadne strane, a dolazi se u nj s istočne. Zato soferi ovamo nerado voze. Ako treba nešto odvesti, teško se nađe kamion.

Unatrag nekoliko godina na mnogim konferencijama Socijalističkog saveza i zborovima oirača pokretalo se pitanje izgradnje nove ceste, koja bi išla pravcem Polača — Biskupija — Knin. Ovu da bi bilo naibliže do Knina (oko 9 km) i s blagim usponom. Počelo se raditi i put je trasiran. Ali na tom je sve ostalo nešto privrnom seljaka, a nešto krivnjom NOO

Knin, jer nije pružio pomoć ovoj akciji sela.

Govori se da će Polaču sjeći magistrala Zagreb — Split. Samo još točno nije utvrđeno da li će prolaziti koritom Krčića, kud prolazi sada cesta Knin — Sinj — Split, ili će se izgraditi nova cesta od Knina preko Polače, koja bi se u Kijevo spajala s cestom Knin — Sinj — Split.

S. Radulović

Iz ugljenokopa Dubravice

NIJE BILO UZALUD

Nakon oslobođenja ugljenokop u Dubravcima otvoren je pod rukovodstvom dalmatinskih ugljenokopa Siverić, ali njegovo postojanje je kratko, navodno zbog slabog kvaliteta. Iza toga ugljenokop nije radio pune tri godine, dok o tome nije povelu računa samo mjesto. Investicije za otvaranje dodijelilo je NO kotara Šibenik, a neka materijalna sredstva matični ugljenokop Siverić. Otvaranju ugljenokopa prišlo se na dosta primitivan način, bez dovoljno savremenog rudarskog pribora. Početni radovi su bili dosta obimni, više se gledalo na momentani proizvod, a manje se vodilo brige o daljnjoj perspektivi, tako da se prošle godine u IX. mjesecu pojavio problem prodaje uglja.

Usljed takove situacije ugljal se gomilao u silos, a iz silosa vrlo malo se odvozilo, tako da je za nepunih 20 dana što u silosu, što u prijemnom košu bilo više od 150 vagona uglja.

Za mjesec dana radnici su plaćani »na suho«, sve je to zabrinulo kako radnički savjet, upravni od-

bor, sindikalnu podružnicu, tako i cijeli radni kolektiv. Na koncu jedini izlaz bio je za izvjesno vrijeme smanjenje radne snage, što je nakon toga uslijedilo. Radnici su za prva četiri mjeseca dobivali samo 60% od plaće, a i pored toga poduzeće je bilo u manjku za oko 5 milijuna dinara. Da ne bi ono došlo u likvidaciju, radnici su se odrekli za četiri mjeseca 40% od plaće. Ovaj prijedlog uprave poduzeća prihvaćen je, kako od radničkog savjeta, tako i od radničkog kolektiva.

Tu je došla do izražaja radnička svijest i njihova borba za opstanak poduzeća, jer inače bi ono došlo u likvidaciju.

Na posljednjim sastancima radničkog savjeta i sindikalne podružnice govorilo se o prodaji, produkciji i pripremanju kadrova. Već dosad poduzeće je poslalo 3 čovjesa na jednogodišnji tečaj za nadzornike. Sindikalna podružnica ima namjeru da otvori višemjesečni tečaj, da bi mladi rudari mogli da polože rudarski ispit. Fis.

Glasajmo za najbolje kandidate!

IZ ZEMLJE I SVIJETA

PREDSEDNIK TITO PRIMIO JE U OPROSTAJNI POSJETU sovjetskog ambasadora u Beogradu Firjubina i predao mu Orden jugoslavenske zastave I reda. Ambasadora Firjubina i njegovu suprugu Jekaterinu Furcevu predsjednik Tito zadržao je na ručku.

PREDSEDNIK REPUBLIKE JOSIP BROZ TITO posjetio je Osijek i Šabac.

U BEOGRAD JE DOPUTOVAO POLJSKI MINISTAR vanjske trgovine Vitold Trampčinski i ministar rada i socijalnog staranja Stanislav Zavadski.

SOVJETSKI MINISTAR INOZEMNIH POSLOVA GROMIKO podnio je Generalnoj skupštini rezoluciju o miroljubivoj koegzistenciji, rezoluciju o zabrani eksperimenata nuklearnim oružjem i rezoluciju o obavezama država da ne će upotrebljavati nuklearno oružje.

ODBOR ZA PROSVJETU I KULTURU SIV odlučio je da se do prvog novembra produži rok za diskusije o sistemu obrazovanja i odgoja u FNRJ.

U MOSKVI JE OTPUTOVALA DELEGACIJA SAVEZA BORACA narodnooslobodilačkog rata Jugoslavije. Delegaciju predvodi Velimir Stojnić.

TAJLANDSKA SKUPŠTINA IZABRALA Pote Sarasina za novog predsjednika tajlandske vlade.

SIRIJSKI MINISTAR INOZEMNIH POSLOVA Salah Bitar izjavio je da bi situacija na Srednjem Istoku bila normalna ako ne bi bilo mješanja u sirijske unutrašnje poslove.

PREDSTAVNIK ALŽIRSKOG FRONTA nacionalnog oslobođenja u Kairu izjavio je da ustanič bez diskusije odbacuju francuski prijedlog novog statuta za Alžir, pošto se ovim statutom Alžir smatra sastavnim dijelom Francuske.

SRDAN PRICA IZJAVIO JE U GENERALNOJ SKUPŠTINI Ujedinjenih nacija da stalno zadržavanje problema Mađarske na dnevnim redovima dvanaestog zasjedanja ne služi poboljšanju međunarodne situacije.

GRČKA VLADA NIJE PRIHVATILA PRIJEDLOG rumunjskog premijera za konsultiranje šefova balkanskih zemalja.

SVETOZAR VUKMANOVIĆ DOPUTOVAO je u četverodnevnu zvaničnu posjetu Burmi.

U TIRANI JE POTPISAN PROTOKOL O ROBNOJ RAZMJENI između Jugoslavije i NR Albanije.

SRDAN PRICA ZALOŽIO SE U GENERALNOJ SKUPŠTINI UN za prijem NR Kine u Ujedinjene nacije.

TRI ZAPADNE ZEMLJE ODBACILE sovjetski prijedlog da velike sile objave svečanu deklaraciju da ne će upotrebiti silu na Srednjem Istoku.

DRŽAVNI SEKRETAR ZA INOZEMNE POSLOVE Koča Popović govorio je u općoj debati u Generalnoj skupštini UN.

INDIJA JE PODNIJELA UJEDINJENIM NACIJAMA prijedlog rezolucije o bezuslovnom prekidu svih eksperimenata atomskog i termionuklearnog oružja.

AMERIČKI PREDSEDNIK AZENHAUER naredio je trupama da osiguraju sprovođenje u život američkih zakona u državi Arkanzas zbog učestalih rasističkih ispada protiv crnaca u školama ove države.

FRANCUSKI LIST »MOND« ZALOŽIO SE za priznavanje poljsko-njemačke granice na liniji Odra-Nisa.

GENERALNA SKUPŠTINA UN jednoglasno je usvojila preporuku Savjeta bezbjednosti o ponovnom izboru Daga Hamaršelda za generalnog sekretara Ujedinjenih nacija. Koča Popović je pozdravio izbor Hamaršelda.

IRAČKI PREMIJER ALI DŽAVDAT doputovao je u Siriju. Ovo je prva posjeta jednog šefa iračke vlade Siriji od osnivanja Bagdadskog pakta.

GENERALNI SEKRETAR ALŽIRSKOG NACIONALNOG POKRETA Mulaj Merbah apelirao je na SAD da posreduju u cilju pregovora između Alžiraca i Francuske.

(Sedma Sila)

U čitavoj zemlji se već naširoko raspravlja o nacrtu Zakona o raspodjeli ukupnog prihoda privrednih organizacija. Bez sumnje iz već objavljenih diskusija osjeća se velik interes u privrednim krugovima za ovaj zakon. To je i razumljivo. Radi se o principima raspodjele ukupnog društvenog produkta koji se ostvaruje putem privrednih organizacija. Riječ je, dakle, o raspodjeli viška rada koji stvara radnička klasa. Zbog toga i toliko interes javnosti. Nije na odmet da se i putem našeg lista, s obzirom na brojnost naših poduzeća i na visinu produkta koji stvara radnička klasa u tim poduzećima, u našem kotaru i gradu, raspravi o načelima predloženog zakona i o njegovim vrijednostima za daljnja kretanja u socijalističkom razvitku.

JEDINSTVENA RASPODJELA

Propisi o raspodjeli ukupnog prihoda privrednih organizacija koji se nalaze na snazi u 1957. g. dijele privredne organizacije na dvije grupe u sistemu raspodjele ukupnog prihoda. Prva grupa vrši raspodjelu po sistemu formiranja dobiti, dok druga formiranjem dohotka. Dakle, u dosadašnjem sistemu raspodjele ukupnog prihoda nije bilo jedinstvene raspodjele. Time naravno dolazi i do primjene različitih privrednih instrumenata. Jedan dio poduzeća iz oblasti industrije, zatim dio saobraćajna i vanjska trgovina vrše raspodjelu na osnovu utvrđivanja plaća i odnosa u dobi dobiti. Sve ostale privredne organizacije formiranjem dohotka vrše ujedno i slobodnije formiranje fondova poduzeća i osobnih dohodaka radnika i službenika.

No, bilo je jasno da se takav sistem ne može smatrati trajnim što je naglašavano i prilikom njegovog donošenja. To je bila samo nužna stepenica, koju je trebalo s oprezom i praktičnim pokušajima preskočiti da bi se moglo preći na jedinstveni sistem raspodjele ukupnog prihoda. Taj sistem je inauguriran nacrtom Zakona o raspodjeli prihoda.

Onaj koji pažljivo prati naša privredna kretanja i mjere koje se donose od strane Savezne narodne skupštine i Izvršnog vijeća uočiti će vrlo lako zakonitost u tom razvitku. Naš društveni sistem počiva na društvenoj svojini sredstava za proizvodnju. U proizvodnji temeljenoj na društvenim sredstvima za proizvodnju sa samoupravljanjem radnih kolektiva postoje socijalistički društveni odnosi. Međutim, dosadašnjom raspodjelom ukupnog prihoda postojao je raskorak između tih odnosa u proizvodnji i odnosa koji proizilaze iz raspodjele. Bilo je nužno potrebno uskladiti to da proizvodni socijalistički odnosi odgovaraju i socijalističkim odnosima u raspodjeli ukupnog prihoda.

Ti odnosi nisu nešto što je nametnuto kao nadgradnja materijalnoj bazi. Takvi odnosi, kao što je rečeno, počivaju na nekim osnovnim temeljima bez čijeg postojanja naša društvena zgrada ne bi se mogla nazivati socijalističkom. Zato je i uslovljeno da se prede na jedinstven sistem raspodjele. Sama činjenica da postoji upravljanje proizvodnjom i razmjerenom od strane neposrednih proizvođača zasnovano na društvenim sredstvima za proizvodnju čini to, da u odnosima raspodjele dođe do izražaja materijalna zainteresiranost neposrednih proizvođača za veću produktivnost ra-

Povodom nacrtu Zakona o raspodjeli ukupnog prihoda privrednih organizacija

Jačanje materijalne osnove radničkog upravljanja

da. Ali, to je samo jedna od komponenta u jedinstvenom sistemu raspodjele. Dalje, tu dolazi do izražaja i povezanost proizvođača ne samo za privrednu organizaciju u kojoj stvaraju višak rada nego i za komunu kao osnovnu političko-teritorijalnu zajednicu građana. To će u novim uslovima sve više dolaziti do izražaja, jer i sam zakon predviđa da će sredstva komune biti u srazmjeru prema sredstvima koja stvaraju sami proizvođači. Tu dalje dolazi i pitanje samostalnosti poduzeća, slobodnog ekonomskog takmičenja između poduzeća, zaštita kolektivnog društvenog interesa i t.d.

VEĆA SREDSTVA KOLEKTIVIMA

U našem sistemu društvenog i radničkog upravljanja zadržani su još neki elementi administrativnog uplitanja u raspodjeli bilo dohotka bilo dobiti pa čak i u odnosu pri formiranju fondova i plaća. No, činjenica je da se u tome iz godine u godinu sa dogradnjom čitavog sistema išlo mnogo dalje u pravcu sužavanja onih dotad nužnih administrativnih mjera. Sami neposredni proizvođači mogu da uslovima društvene svojine nad sredstvima za proizvodnju efikasno i upravljaju, ako im i ostaju na raspolaganju dovoljna materijalna sredstva. Bez toga ne može se ići dalje. To jasno proizilazi iz Zakona koji ima za svrhu da proizvođačima ukaže na činjenicu, da nakon što se podmire osnovne društvene potrebe, tada sami proizvođači slobodno dijele onaj dio sredstava koji se naziva dohodak na dio fondova privredne organizacije, što znači na proširenu reprodukciju, bez koje nijedno društvo ne može da se razvija, a koja je u današnjim našim uslovima nužna kako tom radnom kolektivu, koji ostvaruje dohodak i samostalno vrši njegovu raspodjelu, tako i komuni u kojoj to poduzeće radi, pa i u tom sklopu čitavoj našoj zajednici. Prema tome, ako je nužna materijalna zainteresiranost proizvođača i kolektiva u cjelini, onda to dovodi do racionalnijeg gospodarenja sa proizvodnjom. Jer upravo onoliko i kako određen kolektiv radi u određenim objektivnim uslovima i racionalno posluje uz povećanje produktivnosti rada, on i sam time i svaki pojedinac u tom kolektivu povećava onaj dio dohotka koji povećava njegov osobni dohodak i fondove organizacije kojoj pripada. A u većini slučajeva ako se ta sredstva fondova ne utroše za proširenu reprodukciju, što se opet odražava na njegov dohodak, jer modernija sredstva stvaraju mogućnost za veću produktivnost rada, a time i za veći standard, ta sredstva se mogu direktno utrošiti za standard bilo poboljšanjem stambenih prilika ili pak kulturni ili društveni život ljudi koji rade, u poduzeću. A to je ono i najvažnije da uslovi privredovanja i odnosi u raspodjeli do maksimuma podstiču samostalnu inicijativu ko-

lektiva i svakog radnika u razvijanju proizvodnje i produktivnosti. U tome upravo i leži snaga socijalističkog društvenog sistema.

Čitava proizvodnja ima za svrhu da se putem razmjene i potroši u bilo kojim oblicima i vidovima. Međutim, poznato je da i u sadašnjim našim uslovima na slobodnom tržištu djeluju neke od kategorija koje socijalističko društvo nasljeđuje od kapitalizma. Tu je najprije i samo »tržište«, zatim »roba«, »novac« a time i nejednakosti koje su više kod nas hir tržišta nego zakonitost razvika. Međutim, u našem društvu postoji mehanizam planiranja koji kao društveni regulator sprečava da se neka privredna organizacija iz ovih ili onih razloga, pojavi u povoljnijem položaju, gdje bi mogla da stvara sebi veći dohodak, koji nije rezultat proizvodnje i rada kolektiva već samo korištenje, mada prolaznih uslova koji se pojavu na tržištu. Time se, naravno, omogućuje da ne dode u slobodnom formiranju dohotka i fondova i ličnih dohodaka od takovih pojava koje bi u stvari značile ponovo nejednakost u raspodjeli ukupnog prihoda. Zato zakon i pleđira na tome da sva privredna poduzeća rade pod jednakim uslovima privredovanja s obzirom na jed-

naku primjenu jednakih mjerila. Samo jednaka mjerila na jednake uslove omogućuje veću samostalnost radnim kolektivima i veća sredstva radničkim savjetima.

UPOZNATI ŠTO VEĆI BROJ RADNIKA

Narodna skupština ovog saziva raspraviti će predloženi nacrt Zakona kako bi se moglo prići njegovoj primjeni u 1958. godini. Ostaje, dakle, svega dva mjeseca da se javnost upozna, da stavi svoje prijedloge i primjedbe na pojedine dijelove Zakona. Bilo bi u našim uslovima i mogućnostima dobro i korisno da se i sa radnim kolektivima raspravi predložena izmjena u sistemu raspodjele prihoda. Tu bi, osim radničkih savjeta, trebalo da se angažiraju i stručna udruženja. Posebno mjesto u tome pripada i Društvu ekonomista, koji preko svojih članova može pomoći u razjašnjavanju nekih nejasnoća u upoznavanju kolektiva sa tako važnim pitanjima za poduzeće. No, ostaje još i pitanje upoznavanja suštine našeg društveno-ekonomskog sistema. Nije dovoljno kao stručnjak poznavati samo instrumente kojima se vrši raspodjela prihoda da bi ih mehanički prinio na tehniku knjigovodstva. Baš je to Ahilova

peta nekih knjigovoda, a posebnih onih, koji rade u našim zadrugama. Zato je i u ovome pogledu dužnost knjigovoda da ne bud samo pasivni registratori poslovnih događaja i primjenjivači propisa samo po navikloj tehnici nego i oni ljudi, koji će baš zato što poznaju samu tehniku rada, na jedan pristupačniji i zorniji način moći i da shvate i da se pojav pred svojim kolektivima s objasnjenjem značaja i važnosti Zakona i promjena koje isti donosi.

A interes kod proizvođača za promjene postoji. O tome nem sumnje. Radi se i o ličnim interesima. A bila bi velika šteta kad bi se iz neznanja ili nepoznavanja suštine sistema raspodjele dovelo ljude da vide samo ekstreme: i samo lični ili pak netko samo društveni interes, dakle uopćeni, i da se na toj osnovi stvaraju dva polja koja su jedna prema drugome antipodna. Trebalo bi baš zbog toga dobro proučiti Zakon i o tome koliko će se na tome uspjeti pridonijeti će podizanju ekonomskog znanja, kako kod članova radničkih savjeta, tako i šireg kruga radnika, a to je itekako važan zahtjev koji radi ljudi koji već danas sebi ujedinjuju i proizvođačke upravljačke funkcije.

A. Dekov

Iz tvornice glinice i aluminija Lozovac

U SUSRET VELIKOM OKTOBRU

VELIKI STRAH

(Svršetak)

ŠKOLA ZA CRVENE OFICIRE

U nekim povjerljivim dosijeima spominje se Škola za crvene oficire. Na drugim mjestima ta ista škola tretira se kao Vojna škola.

Neki Mitrović tu školu opisuje dosta plastično i govori o radu u njoj s prilično poznavanja. Mitrović je izjavio u odjeljenju javne sigurnosti, na primjer, da je stanovala u »Soljanti« broj 6. U cijeloj zgradi, po njegovom pričanju, stanovali su jugoslavenski komunisti, koji su dolazili iz svih krajeva Jugoslavije i Rusije.

Tamo je, kako kaže Mitrović, ostao pet dana, a onda ga je predsjednik Centralnog biroa Jugoslavenskog savjeta, Milan Koderina iz Zagreba, upisao u Vojnu školu, gdje se predavalo srpskohrvatskim jezikom.

U daljem izlaganju Mitrović izjavljuje, da je Vojna škola bila podijeljena na dva tečaja i to na »Opće-obrazovatelni« i »Specijalni kurs«. Imala je za cilj da spremi komuniste u vojničkoj struci. Ka-

ko su vojnički predmeti teški, a i ljudi bili malo ili nikako obrazovani, škola je razdijeljena na dva kursa.

Prvi kurs trajao je šest mjeseci i na njemu su se predavali opći predmeti iz gimnazije. Predavači su bili samo slavni. Kao predavače Mitrović nabroja Demarina iz Trsta, Viktora Haramiju iz Hrvatske, Pavla Gregorića iz Zlatara, Jstinića iz Maribora, Julija Andresa iz Kamenice, Zivodera iz Bosne, Luku Sertića iz Like, Spaskvu Popovića iz Bitolja, Ivana Štraldra iz Sremskih Karlovaca, Šića, Verina i Vajdu iz Zagreba.

Bilo je još naših ljudi, prisjeća se Mitrović, ali se njihovih imena ne sjeća. A zatim nastavlja: »U ovom kursu najvažniji predmet bio je »Političeskaja gramota« (političko obrazovanje). Taj predmet predavao je Pavle Gregorić.

Mitrović u svom iskazu ističe, da se u tom kursu predavalo »samo o komunizmu i Sovjetskoj državi«, napadale kapitalističke države kao trule i preživjele, a u kojima je revolucija već sazrela.

»Naročito su naglašavali, kaže

Mitrović, da je najpogodnije za revoluciju u Jugoslaviji, gdje je Komunistička partija najbolje organizirana i koja broji 250 do 300.000 članova spremnih, kao što rekoh, da svakog časa i oružjem ostvare svoj program.

»Radničke novine« iz Beograda, nastavlja dalje Mitrović, dolazile su redovno u Moskvu u dvadeset-trideset primjera sa zakašnjenjem od dvadeset dana. Ove novine obično je donosio kurir Belošević iz Zagreba, koji je vrlo mnogo putovao u Jugoslaviju i natrag.

Ovaj strogo povjerljivi akt završava apelom velikim županima, da o navedenim licima, a koja su sa dotičnog teritorija, odmah pošalju ministarstvu što detaljnije podatke.

Nije ni čudo, strah je bio velik! I u policijskom aparatu nije bilo mira. Nervoza je rasla, opasnost im je prijetila sa svih strana. Komunisti su bili jaki.

UHVAĆEN HALIL SINANOVIĆ

Ministarstvu unutrašnjih poslova stigla je juna mjeseca važna poruka od komesara željezničke policije iz Mostara. Prije nekoliko dana, kaže komesar, stigao je u Mostar Halil Sinanović iz Mostara, koji po saopćenju povjerljive osobe, važi kao boljševički agent.

Sinanović je zatečen 7. juna u 15 sati na mjestu zvanom Bare, udaljeno od Mostara pet kilometara. Nije bio sam. S njim su uhvaćena osmorica daka ovađšnje preporučene. Svi su bili zatečeni na jednom

skrovitom mjestu. Sinanović je uhapšen, dok su ostali poslije saslušanja pušteni na slobodu.

Kod ličnog pretresa Sinanovića, kaže komesar željezničke policije svome ministru, nađeno je u kapi ušiveno na platnu mašinom napisano »Udostoverenije«, čiji se prijepis prilaže, zatim jedna fotografija s još dvadeset lica, koja su s njim svršili kandidatsko-boljševički kurs u Moskvi, i kao i jedna komunističko-boljševička značka.

— Kako sam od jedne povjerljive osobe doznao, a koja je govorila sa Sinanovićem, počtava komesar željezničke policije iz Mostara, u Moskvi je već poznato nedavno dozvoljeno otvaranje radničkih sindikata u našoj kraljevini. Iz Moskve su izaslan narročiti agitatori u svrhu prevratne boljševičke agitacije i to u Čehoslovačku dvojica, u Beč dvojica, u Zagreb ili Banju Luku, jedan, u Beograd jedan, dok je Sinanović određen za Mostar.

PAZITE NA »UDOSTOVERENIJE«

Poslije ovakvih i sličnih izvještaja, odjeljenje javne sigurnosti još je aktivnije. Ono šalje raspise po čitavoj zemlji i obavještava da je komesar željezničke policije iz Mostara saznao, da se u kraljevini »SHS« nalazi više boljševičkih agenata, koji su svršili specijalne agitatorske kurseve u Moskvi. Oni su došli u zemlju, upozorava se u Pov. J. B. broj 7093 radi širenja i propagande boljševičkih ideja,

Prema obavještenjima s kojima raspolaže ministar unutrašnjih poslova, u Ljubljani se nalazi neki Anton Jezernik, članski komunistički poslanik, koji je došao iz Moskve u Ljubljano 1-V. »Osoba je vrlo vješta i lukava!« U Jajcu nalazi se komunistički agent Mustafa Rabić, poslat iz Moskve, itd.

Svi ovi agenti, naglašava inspektor javne sigurnosti, posjeduju »Udostoverenije« kao ono nađeno kod Sinanovića. Pošto je pisano na platnu lako se sakrije, a veoma teško pronade. Komunisti taj dokomanat obično nose pri sebi, vješto ga ušiju, kao na primjer, u okovratnik od košulje, na kaputu, u pantalonama. Neki čak na kraju opasača ušivaju »Udostoverenije«.

Inspektor javne sigurnosti posebno upozorava svoje organe, da su ta lica pri polasku iz Moskve dala časnu riječ, da ako ih se slučajno uhvati na djelu, da po cijenu života neće dati nikakve izjave ili priznanja.

Zbog toga u aparatu policije, a i u vrhovima države, strah je rastao i bivao svakog dana sve veći. Najveći nemir zavladao je u ministarstvu unutrašnjih poslova i u tzv. javnoj sigurnosti. O tome govore povjerljivi dopisi, govore hiljade raspisa i okružnica, govore hapšenja po čitavoj zemlji.

Na horizontu valjali su se crni, teški oblaci. Kraljevina »SHS« pretvorena je u veliku tamnicu naroda.

S. Spajić

GRADSKA KRONIKA

PRIPREMANJE ZIMNICE

Iako je zima još daleko, naša trgovačka poduzeća »Voće« i »Ranka« pobrinula su se da osiguraju potrebne količine živežnih namirnica, koje bi kasnije, uslijed velikog snijega bilo nemoguće dovesti.

Najosnovniji prehrambeni artikl u vrijeme zime je kod nas krumpir, koji će poduzeće »Voće« osigurati 30, a poduzeće »Ranka« 20 vagona. Od ostalih namirnica poduzeće »Voće« će za zimnicu spremati 5 vagona kiselog kupusa, 4 vagona jabuka, 3 vagona graha, 1 vagon crvenog i bijelog luka i 5 tona kiselih krastavaca i paprike. Poduzeće »Ranka« nabavit će 30 tona kiselog kupusa, 3-4 vagona jabuka, 10 t crvenog luka, 3 t bi-

jelog luka, 3 vagona različitog graha i 5 tona kisele robe.

Skladište je i ove godine bio glavni problem kod spremanja zimnice. U tom pogledu poduzeće »Ranka« je u nešto gorem položaju od »Voća«. Naime, poduzeće »Ranka« je ranije radilo zajedno s poduzećem »Zadrugar«, koje se reformiralo, a sva skladišta su pripala Zadrudnom savezu. I poduzeće »Voće« je izgubilo jedno skladište, jer se tu gradi industrijska škola. Međutim, problem skladišta bit će riješen, kada se dovrši moderno skladište u Ražinama, čija je izgradnja već započela. Naša poduzeća nailaze i na teškoće kod transporta robe, jer nije rijedak slučaj da se na našim željeznicama rok isporuke od dva dana popne i na šest. Naravno, to mnogo utječe na kvalitet robe, jer se lako kvari, a s tim ujedno skače i cijena. U suradnji sa svim teškoćama uprave naših poduzeća nadaju se da će uspjehi da dovezu potrebne količine namirnica za zimnicu. (Z)

Posljednji turisti

Ovih dana je na proputovanju za Zadar doputovala u Šibenik grupa stranih turista, koji su za vrijeme kraćeg zadržavanja razgledali gradske znamenitosti. U nedjelju je doputovala brodom iz Grčke u Šibenik grupa od 20 engleskih turista, koji su za vrijeme dvosatnog boravka razgledali grad, a posjetili su i slapove Krke.

Novo radno vrijeme u prodavaonicama

Počam od 1. X. o. g. na teritoriju grada uvedeno je u trgovačkim prodavaonicama novo radno vrijeme koje će važiti zaključno do 31. ožujka 1958. Prodavaonice živežnih namirnica i industrijske robe poslovat će svakog dana od 7.30 do 12 i od 15.30 do 18 sati, a subotom od 7.30 do 13 sati. Prodavaonice voća i povrća bit će otvorene od 7 do 11.30 i od 15 do 18 sati, a nedjeljom od 7 do 10 sati, dok će prodavaonice mesa posloovati kao i dosad.

NESREĆA NA RADU

U Tvornici lakih metala »Boris Kidrič« umalo da životom nije stradao radnik Mile Živković pok. Ante. U momentu kad je htio popraviti kvar na jednom stroju, našao je jedan radnik koji je stroj stavio u pokret. Zahvaljujući prisebnosti obojice radnika stroj je odmah zaustavljen, a Mile Živković nije prošao bez ozljeda. Njemu je tom prilikom zasječeno stopalo, pa je odmah poslije nezgode upućen u bolnicu. (K)

IZBOLA JE KRAVA

U nedjelju je dovedena u šibensku bolnicu 55-godišnja Jovanka Rajić, rodom iz Velušića kod Drniša. Nju je napala krava, te joj je zadala nekoliko ozljeda po licu i glavi. (K)

UBIJEN OD STRUJE

U ponedjeljak navečer dogodila se u Zablacu teška nesreća u kojoj je smrtno stradao 48-godišnji Niko Aleksa pok. Ante, zaposlen u TLM »Boris Kidrič«. Da bi u svojoj konobi upalio svjetlo, on je po dosta vlažnom tlu dotakao grol žarulje koje nije bilo potpuno izolirano. Netom se dotakao, udario je od struje i usprkos pomoći, koju su mu pokušali pružiti ukucani, on je umro.

IZ MUZIČKE ŠKOLE

Velik priliv učenika

U novoj školskoj godini upisano je 150 učenika. To je, do sada, najveći broj učenika primljenih u toj školi.

Prijavilo se daleko više reflektanata, ali sam kapacitet škole (nastavnički kadar, instrumenti, te malene prostorije) nije dozvolio prijem većeg broja.

Kod upisa je osobiti interes pokazala radnička omladina za razne vrste duvaćih instrumenata, osobito za jazz instrumente. Međutim, takovih instrumenata u školi uopće nema, a od duvaćih svega 3 flaute, 1 klarineta, 1 oboa (posuđena), 2 trube i 1 pozauna. Zbog toga je u odjeljenju spomenutih instrumenata primljeno samo 100% od ukupnog broja upisanih učenika.

Najveći broj upisanih učenika odnosi se na klavirsku odjeljenja i to oko 50% od ukupno upisanih. U odjeljenju gudaćih instrumenata: violine, viole, violoncello i kontrabasa, te u odjel solo pjevanja primljeno je oko 30%, dok u pri-

pravni tečaj nije škole, u koji se uči samo solfeggio, primljeno je preostalih 100% učenika.

Taj nerazmjer upisanih učenika po pojedinim odjeljenjima i instrumentima, prouzrokuje nestašica velikog broja duvaćih instrumenata, što samo školu, i pored povećanog interesa omladine za upis sprečava, da izvršava svoj primarni zadatak u osposobljavanju mladih muzičkih kadrova za sve vrste muzičkih instrumenata.

Vršenje, pa, obuke na starim i dotrajalim instrumentima, osobito klavirima, ne može biti efikasno, ni korisno, dapače i štetno jer se učenici na takovim instrumentima ne mogu prilično profinjeno i estetski muzicirati.

Zbog svega toga potrebno je čim prije nabaviti toj školi sve potrebne instrumente. B.

UHVAĆENA DVA TALIJANSKA RIBARSKA BRODA

U nedjelju su u šibensku luku dovedena dva talijanska ribarska broda »Zampogna« i »Prima Seconda«, koji su uhvaćeni pri lovu ribe u našem vodama. Sa broda »Zampogna« je zaplijenjeno 465 kg ribe, a zapovjednik je kažnjen sa 60.000 dinara, dok je brod »Prima Seconda« imao 55 kg ribe, a vlasnik kažnjen sa 50.000 dinara globe. (Z)

VOŽNJA U NEREGISTRIRANIM KOLIMA

16. o. m. oko 17 sati dežurni milicionar zaustavio je neregistrirani osobni automobil, vlasništvo Carinarice u Šibeniku. Automobilom je upravljao Branko Jerin Kaluz, a vozio je još nekoliko prijatelja. Protiv njega je podnesena prijava kotarskom sudu za prekršaje.

Teška saobraćajna nesreća na Perkoviću

U utorak, 1. listopada u 11.35 sati, dogodila se na željezničkoj stanici Perković teška saobraćajna nesreća. Stradala je Luca Marišić stara 49 godina, domaćica iz

Tupinove ulice br. 12 u Splitu. Kada je vlak iz Zagreba za Split stao na stanici Perković nesrećena je izišla iz vlaka da kupi grožđa. Pošto je u međuvremenu vlak krenuo, Marišićeva je pokušala da uskoči u vlak, ali je nesrećom dospjela pod točkove vagona. Točkovi su joj presjekli obje noge, pa je nakon 40 minuta preminula, još prije nego što je prevezena u šibensku bolnicu. (B)

SA TRŽNICE I RIBARNICE

Neki artikli, kao rajčice, paprika i breskve pomalo nestaju sa tržnice, dok su ostali zadržali iste cijene. Cijena krumpira je 20, jabukama 60, kruškama 54, kupusu 22, grožđu 40-50, lubenčama 20, bijelom luku 130, crvenom luku 26, orasima 100, mrkvi 70 i salati 50-60 Din po kilogram. Jaja se prodaju po 16-17 Din.

Zbog nevremena prošle sedmice je bilo vrlo malo ribe. Bučke su se prodavale po 20, a srdele po 100 do 120 Din kg.

Narodno sveučilište

U ponedjeljak, 7. listopada o. g. u Društvenom domu dr. Ivo Mariani održat će predavanje pod naslovom: O gripu. Početak u 19 sati. Iz Drniša

ZAHVALA

Povodom smrti našeg dragog oca, brata, strica i ujaka

RADE ŠARE POK. IVANA

zahvaljujem dru. I. Kandijašu na ukazanoj liječničkoj pomoći kao i svim rođacima, prijateljima i znancima koji su pokojnika otpratili na vječni počinak i okitili grob vijenicima i cvijećem.

Ožalošćena
kći Nevenka Nagler

BRODOVI U LUCI

Iz luke za Njujork isplovili su domaći brodovi »Radnik« i »Srbijak«. »Radnik« je odveo 500 t rafiniranog olova, 250 t feromangana i manje količine bizmuta, a »Srbijak« 900 t olova, 300 kg aluminij-skog lima, 100 t silikomangana i 100 t antimona. Brod »Savudria« vrši ukrcaj 308 t betonskog čelika za Cipar.

ŠIBENIK kroz vijek

KINA

MATIČNI URED

TESLA: premijera francuskog filma u bojama — BARTOLOMEJ-SKA NOĆ — (do 6. X.)
Premijera mađarskog filma — BUDIMPEŠTANSKO PROLJEĆE — Dodatak: Filmske novosti br. 39 (7.-9. X.)
Premijera domaćeg filma — NIJE BILO UZALUD — Dodatak: Filmske novosti broj 39 (10.-13. X.)

SLOBODA: premijera talijanskog filma — ULICA — Dodatak: Filmske novosti broj 38 (do 5. X.)
Premijera meksikanskog filma — MLADI JUAREZ — (6.-9. X.)

VAŽNIJI TELEFONI

Informacije	08
Noćno liječničko dežurstvo	6-71
Opća bolnica	3-33, 3-34
Narodna milicija	02
»Putnik«	4-30
Željeznička stanica	6-44
Vodovod	3-00
Električno poduzeće	2-11, 2-12
Garaža Autotransportnog poduzeća	6-28
Jadranska linijska plovidba	5-82

ROĐENI

Zoran, sin Dane i Marije Sekso; Zoran, sin Jakova i Draganje Pokrajac; Nera, kći Josipa i Milke Juričev-Martinčev; Davor, sin Stipe i Danice Marov; Gojko, sin Marije Buzov; Ignatija, sin Petra i Bosilje Grečić; Ivan, sin Josipa i Ane Mrđen; Jordan, sin Nikole i Stane Gladović; Svjetlana, kći Stipe i Nade Markoč; Tatjana, kći Jose i Sonje Batinica; Josip, sin Marina i Nevenke Živković; Semida, kći Mate i Smiljane Čala; Zrinka, kći Kamila i Divne Radović; Borka, kći Jovana i Ružice Tošić; Nada, kći Stipe i Jerke Bačić; Zoran, sin Slavka i Milke Krnčević; Mara, kći Marka i Ane Mrčela; Zlatko, sin Mate i Jozice Trusić; Slavka, kći Mile i Jelke Beneta; Željko, sin Grge i Mande Pralija i Živana, kći Draga i Karnele Caberica-Kaleb.

VJENČANI

Krnić Ante, strojobravar — Sekulić Bosiljka, domaćica.

UMRLI

Trlaja Vice pok. Šime, star 72 god.; Mujan Božo Jakova, star 65 god.; Baranović Roko pok. Nikole, star 72 god.; Lasinović Duma rod. Nikolić, stara 88 god.

NARODNI ODBOR OPĆINE ŠIBENIK Komisija za izbore i imenovanja

raspisuje

natječaj

ZA POPUNU SLIJEDEĆIH RADNIH MJESTA U NO OPĆINE ŠIBENIK

1. INSPEKTORA TRŽIŠTA (srednja stručna sprema ili nepotpuna srednja stručna sprema i 3 godine prakse).
2. REFERENTA ZA FONDOVE (srednja stručna sprema ili niža stručna sprema i 3 godine prakse).
3. REFERENTA ZA PROSVJETU I KULTURU (viša stručna sprema ili srednja stručna sprema i 5 godina prakse).
4. REFERENTA ODSJEKA NARODNE OBRANE (srednja stručna sprema ili nepotpuna stručna sprema i 3 godine prakse).
5. CRTAČA (niža stručna sprema).

Za radna mjesta od 1-4 predviđena je dopunska plaća.

Ponude sa kratkom biografijom o kretanju u službi dostaviti NO općine Šibenik, Sekretarijat za opću upravu do 20. X. 1957.

PISMO SA KLUPA NA RIVI

Druže uredniče,

Deboto da ti ovo pismo nismo ni napisali zaradi ove nesritne pošasti od gripe. Došla je i k namin, pa danas digni sa klupa jednoga, a sutra drugoga. More se zafaliti samo našen velikon broju, da je uza svu pošast osta na klupama po neki k dežuran.

A ota gripa, vrag da joj kosti neodnija, nikoga stegne za vrat, nikoga po cilon tilu, a nikomen udre u štucavicu, šta bi bilo i smišno da nije ružno štucati, ali svaki dobije dobru dožu febre.

Najgore je, pako, kažu, kada gripa ude u poduzeće. Onda se direktori vačaju za glava, ma ne šta je nji uvatila, jerbo i nji more uvatiti, nego šta nema ko raditi, pa se zaradi toga moru svi instrumenti ispri turati i onda kako ćeš diliti dobitak...

Ali glava boli i direktore od skula. Ma neki od nji su bili ka pametniji, pa su donili iz kuće, oli kupili, tarmometre. Nika se dica zabija razbolu, a neki, vrazi, se pričinjaju. Profesor se malo pripane i za se, da i jon ne uvati tu gripu, pa take berokt ne pušta kući. A direktori, neki, od stra da zaradi toga skulu ne zatvoru, sitili su se zavaja, pa svakog maloga, šta jin se javi bolestan, dočekaju sa tarmometron, šta ga oni čas izvadu iz kašetina, pa s njimen pod ruku otomen, da mu izmru febru. Ako se tarmometar digne priko 37, puštu ga kući, a ako ne digne, onda mojak dak more svršiti i na lekciju...

Ma, najgore je šta je uvatila i nika likare, pa joj to judi najviše zamiraju. Kažu, da bi prija od naši ka domaći gripa čovik lipo lega u postēju, da bi mu doša likar, da asperine i reka da se poti, i jošte, šta je naglavnije, reka bi mu da ne ide na posal. Bolesni čovik bi bija s otin puno zadovoljan. A sada od ove, šta su joj foji učinili veliku reklamu pa se nikaško ka naduveno ponaša, judi se malo plašu, a najviše zaradi toga, šta, ako jik baci u postēju, ne znađu oće li jin moći doći likar, a brez likara je čoviku teke ka tjeskobno. Jerbo judi bi se lako naučili sami uzimjati asperine, oli koji drugi lik, ma fali jin ona dobra rič, šta bi jin s njomen rekli, da jik ne bude stra, da jin neće biti ništa, i tako...

A bija je i vaki slučaj. Jedan od naš nan je priča, kako je njega bilo steglo u populin od obe noge. Da nije ima febre, ma da se bija pripa da nije azijska, pa da je sam otiša u Dom narodnoga zdravja. Od otamo da su ga poslali ča, jerbo da je ka zdrav, pa da se pena onda sitija, da su mu se populi istegli od gledanja televizije, a ne miga od nesritne gripe...

Ijako ova pošast od gripe, šta se kaže, ara po gradu, jopet, gledajuću kolko ima judi i mladosti ispriid one veltrine di su vrgli televiziju, ne bi moga virovati, da ima onliko gripe, kolko se od otomen govori i piše.

Onde u kalelari, di je taj aparat, tliko je svita, da se već neki ka bunu šta ne moru prolaziti, kada onda idu za poslon štokod kupiti u koju drugu butigu, i slično. Tako se čuje, da je otu televiziju tribalo metniti na pojanu, a neki od naši bi najvolili, da je metnu digdi na rivi, pa da je sa klupa moru gledati, sideći...

Kada se baš među namin govorilo od televiziji, neki su kažijali, da još to nisu uspiji viditi. Da su tute dolazili, ma da su najviše mogli gledati u kosti oniman, šta su bili ispriid nji, a one prve, ispriid cakla od veltrine, da ne bi ni vrag maka.

Jedan od naši je ima sriču da poznaje nika iz ote butige, pa su mu išli ka na ruku i zovnili ga unutra da gleda. I jon se ne more nafaliti, šta se sve ne vidi: nika pantomine, pivache, utakmice od fuzbala sa svim igračiman i publikon šta druka, cile teatre, a jopet, da je svitu ka najdražje gledati niku žensku šta pripovida. Ona da ne igra, a svaku joj ne razumu, jerbo da govori tuđin jezikon, ma da imade taku gubicu i da je tako šešna, da bi miritalo imati televiziju samo za nju nako gledati...

Ovi šta je uša unutra potanko nan je pripovida kakve su slike, pa kaže da se moru gledati. Ima, kaže, po njiman sniga, oli ka da posipaju korjandule po oniman šta radu. Oto da nikad više nikad manje smeta, ma da se jopet sve dobro vidi i čuje.

Onda je jedan šta je jošte nije bija vidija, reka, da je on sidija kod brijaja i čeka red za brijanje i da je tute čuja nika šta govoru, da će je nabaviti, pa makar... Otu izreku da ne bi svršili, ali da je on razumija, da su s otin tili reći, da će podniti i svaku nedaču da nabavu jedan taki aparat...

I jonda, čulo se, kako su se jednu večer slike okričale ka kada u kinematografu pukne perikula, pa tako cilu večer. Zaradi toga, kažu jedni, da to i ne vaja ponu, ali su oni šta su ka boje upoznati s otin stvariman, rekli, da za oto nije kriva televizija, nego oni šta je za nju ka zadužen, pa ni jon, jerbo da je on otu večer iša u kinematograf, a da mu je bilo ža zaradi svita prikiniti program, pa da je aparat ostavija užgan brez svojega nazora, i jonda za oto da su se slike nako okričale...

O! mu je čaćin! — umiša se jedan, šta nije iz našega društva

Ma, namin se pari ka da otaj nema pravo, jerbo je čovik tija svitu učiniti jedno zadovoljstvo...

Dragi naš uredniče, puno te pozdravjamo uz stisak ruke

Mi sa klupa na rivi

BESPRAVNI PRIJEVOZ PUTNIKA

Sucu za prekršaje je također podnesena prijava protiv šofera Krste Perčina, koji je zaposlen kod Boksičnih rudnika u Drnišu. U prijavi, koju je podnio jedan pripadnik Narodne milicije, stoji, da je kamion Perčina zaustavljen na putu prema Siveriću i da je u kamionu bilo pet putnika, koji su za prijevoz, prema njihovim izjavama, platili po 100 dinara. Na saslušanju 14. o. m. Perčin je izjavio, da nikada nije prevezio putnike i da ga taj dan nitko nije zaustavljao. Vode se daljnji izvidi. (Z)

ZBOG PRONEVJERE OSUĐEN NA 8 MJESECI ZATVORA

Okružni sud u Šibeniku, na raspravi koja je održana 27. o. m. kaznio je Dušana Vukovića pok. Jovana, poslovođu gostionice »Istra« u Kninu sa osam mjeseci zatvora. Spomenuti Vuković je, a što je na sudu utvrđeno, veoma nesavjesno vodio poslovanje u tom lokalu. Na temelju takvog rada ustanovljen je manjak od 68 kg kave u vrijednosti od 136.000 Din. Nadalje je nabavljao vino od proizvođača uz nižu cijenu od one koju je registrirao na račun zadruge, a razliku zadržao za sebe. Isto tako je pronevjerio svotu od 75.000 koju je uzeo od prodanih cigareta.

UHVAĆEN VARALICA

Organi Sekretarijata za unutrašnje poslove NO kotara uhvatili su ovih dana 44-godišnjeg Rudolfa Ivanjevića, rodom iz Supetra na Braču, koji je varao građane na način što se predstavljao kao zastupnik poduzeća »Drvo« iz Knina. On je drvo nudio na prodaju i od njih tražio da mu plate šumsku taksu. Na taj način prevario je u Šibeniku četiri lica, oštećivši ih s ukupno 15.000 dinara. Slične prevare vršio je u Rijeci i Zagrebu, gdje će uskoro odgovarati pred sudom.

MALI OGLASNIK

ZAMJENJUJEM DVOSOBNI STAN u Zagrebu na Trgu Republike za odgovarajući u Šibeniku. Ponude slati na adresu: Ing. Ljubo Kovačević, Šibenik, Obala Oslobođenja br. 1.

»ŠIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik
Uređuje redakcijski kolegij

Glavni i odgovorni urednik:
Nikola Bego

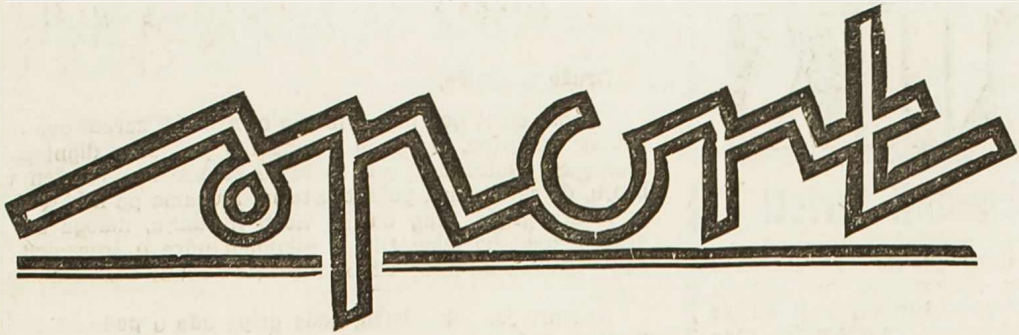
Uredništvo: Šibenik — Ulica
Jelke Bučić 5 — Tel. br. 5-62

Tekući račun: Komunalna banka
Šibenik br. 47-KB-15-Z-182

Rukopisi se ne vraćaju

Pretpлата za tri mjeseca 130,
za pola godine 260, a jednu
godinu 520 dinara

Tisak: »Stampa« Šibenik

»Šibenik« - »Metalac« 0:0

REALAN REZULTAT

Igralište »Zagreb«. Prvenstvena utakmica I. zone. Gledalaca 1500. Sudac Erlich iz Ljubljane.

»METALAC«: Sablić, Kuzman, Pavić, Suša, Ferenčak, Tušak, Adamić, Kapetanović, Knez, Senčar, Ibriks.

»ŠIBENIK«: Bašić, Zorić, Iljadica, Zivković, Šjaković, Tambača, Šupe, Bego, Stošić, Tedling, Jelenković.

U prvim minutama obje momčadi igrale su dosta oprezno. Dobrim dijelom I. poluvremena igra se odvijala po sredini igrališta, a obrambeni redovi ekipa navrijeme su otklanjali opasnost od svojih vrata. Vratari gotovo i nisu imali nekog naročito posla. Sama igra bila je prilično monotona, momčadi su igrane bez zalaganja. Navalni red »Šibenika« i ovoga puta gubio se u pretjeranim kombinacijama pred protivničkim vratima, tako da su svi napadi ostali bez rezultata. Tako je Jelenković u 29. minuti došao u priliku da postigne zgoditak za svoju momčad. On je primio loptu na lijevoj strani i nakon što je prešao dva protivnička igrača ušao je u kazneni prostor. Kada se očekivao udarac na gol, Jelenković je umjesto da šutira loptu dodao Šupi, što je bilo dovoljno domaćoj obrani da s uspjehom osuđuje ovaj napad gostiju. S druge strane pak domaći preko iskusnog Kapetanovića, zatim Kneza i Ibriksa pokušava u iznenadnim prodorima ugroziti Bašićeva vrata, ali je obrana »Šibenika«, inače bolji dio tima na nedjeljnoj utakmici, svakog puta znala biti na mjestu. U 40. minuti jedan opasan prodor Šibenčana doveo je protivnika u

mat poziciju, ali je zvižduk suca prekinuo tu akciju, jer se Tedling prethodno našao u nedozvoljenom položaju.

Nastavak igre nije se ništa razlikovao od prethodnog dijela. Najzreliju šansu imao je »Šibenik« u 63. minuti, kada je Stošić, prešavši petoricu igrača, izbio sam pred Sablićem koji je bio napustio svoja vrata. Ali umjesto u mrežu, Stošić je pogodio vratara. Tako je još jedna zgodna prilika za gol upropaštena. Do kraja igralo se pre-

težno po sredini terena. Dobijao se dojam da su obje ekipe zadovoljne neriješenim ishodom, koji je uglavnom realan prema prikazanoj igri. Međutim, da je navala »Šibenika« bila brža u izvođenju akcija na gol, gosti su mogli odnijeti oba boda iz Zagreba.

Kod domaćih najbolju ocjenu zaslužuju Ferenčak i Kapetanović, a kod gostiju Tambača, Šjaković i Iljadica u II. poluvremenu. Sudac Erlich dobro je obavio svoj zadatak. (V.)

Prvenstvo kotara u odbojci, atletici i malom rukometu

Za ovogodišnje kotarsko prvenstvo u odbojci, atletici i malom rukometu, koje organizira Savez sportova kotara Šibenik, vlada priličan interes.

Prema primljenim prijavama u takmičenju će sudjelovati 25 ekipa u odbojci, 12 u atletici i 8 ekipa u malom rukometu.

S obzirom na takovu masovnost, a što ne isključuje da bi ona bila i veća, bilo bi neophodno da se osnuvaju centri ili sportski počeševci za pojedine sportske grane, kojima bi bio cilj daljnje omasovljenje sportske djelatnosti na području našeg kotara.

Na osnovu primljenih prijava, takmičarska komisija je razradila plan i kalendar takmičenja. Prvenstvo počinje 6. X. 1957. godine. Budući da se u odbojci prijavio velik broj ekipa, takmičenje će se odvijati u 3 grupe i to: u Šibeniku 9 ekipa, u Drnišu 5 i u Kninu 11 ekipa. Prvaci ovih grupa stječu pravo daljnjeg takmičenja u finalu koje će se održati u Šibeniku 29. i 30. XI. 1957. godine.

ODBOJKA

Raspored I. kola

I. GRUPA 6. X.

Narodna milicija — TLM »Boris Kidrič«, DTO Partizan Vodice — F. A. P. Šepurine, DTO Partizan Murter — Sred. ekonom. škola Šibenik, DTO Partizan Skradin — DTO Partizan Šibenik, DTO Partizan Zaton u I. kolu slobodan.

II. GRUPA 6. X.

DTO Partizan Golubić — Vatrogasno društvo Knin, SD »TVK« Knin — DTO Partizan Knin Polje, DTO Partizan Kistanje — DTO Partizan Vrbnik, DTO Partizan Strmica — NK »Dinara« Knin, Škola uč. u Privredi Knin — DTO Partizan Knin, Garnizon JNA Knin slobodan u I. kolu.

III. GRUPA 3. XI.

DTO Partizan II. Drniš — DTO Partizan Siverić, F. A. Žitnić — DTO Partizan Tepljuh, DTO Partizan I. Drniš slobodan u I. kolu.

Takmičenje u malom rukometu održat će se u Šibeniku 24. XI. 1957. godine uz učešće 8 ekipa, i to: TLM »Boris Kidrič«, DTO Partizan Knin, DTO Partizan Kistanje, DTO Partizan Vodice, Sred. ekonom. škola Šibenik, DTO Partizan Drniš, DTO Partizan Zaton i DTO Partizan Šibenik.

S obzirom da atletski sport zahtijeva mnogo više tehničkih sredstava i stručnog kadra, to nije bilo moguće da se takmičenje odvija u 2 ili 3 grupe. Takmičarska komisija je došla do zaključka, da se svih 12 ekipa takmiče u Šibeniku.

U ovoj grani sporta prijavile su se sljedeće ekipe: DTO Partizan Knin, DTO Partizan Golubić, DTO Partizan Strmica, DTO Partizan Očestovo, TLM »Boris Kidrič«, DTO Partizan Murter, Sred. ekonom. škola Šibenik, DTO Partizan Drniš, DTO Partizan Tepljuh, NK »Dinara« Knin, Škola uč. u Privredi Knin i DTO Partizan Zaton. Ante Bukić

Obavijest

Povjereništvo nogometnih sudaca u Šibeniku namjerava organizirati tečaj za nogometne suce, pa poziva zainteresirane da podnesu prijave, a naročito ona lica koja su ranije bila aktivni nogometaši.

Uслов: Kandidati ne mogu biti mlađi od 20 godina.

Prijave se vrše svakog dana u DTO »Partizan« Šibenik (javiti se Anti Bukić).

POUKA - ZANIMLJIVOSTI - ZABAVA

RADIO-IZOPOTI U FOTO-KOPIRANJU

U Sjedinjenim Američkim Državama izrađen je nedavno aparat za kopiranje i umnožavanje planova i dokumenata koji koristi mastila i štamparske boje koje sadrže radioaktivne izotope, ali u tako malim količinama da za čovjeka ne predstavljaju nikakvu opasnost. Kad se na original rukopisa ili plan ispisano, štampanog ili nacrtanog materijalom spravljenim u potrebnom izotopa, stavi specijalni papir osjetljiv na radioaktivno zračenje, za nekoliko sekundi dobija se njegova vjerna kopija. Broj kopija koje se mogu načiniti s jednog originala zavisi od vremena trajanja zračenja upotrebljenih izotopa.

RUČNE TAŠNE ZA MUŠKARCE

Kao »poljednji krik« ruške mode, francuski fabrikanti kožnih proizvoda izložili su prilikom Petnaeste međunarodne nedjelje kože, koja je augusta mjeseca bila održana u Parizu, naročite ručne tašne »za gospodu«. Te tašne izrađene su po ugledu na ženske — samo su, razumije se, nešto drukčijeg oblika — a nose se ili ispod ruke ili imaju dršku. Izvjestan broj pariških krojača odmah su prihvatili ovu novinu i odlučili da već u nastupajućoj jesenjoj sezoni počnu da izrađuju muška odijela bez uobičajenih džepova. Ako se nade fabrikanaata kožnih proizvoda ostave, muškarcima će ubuduće, naravno ako moda prođe, nositi maramicu, lulu, cigarete, ključeve, novčanike i ostale sitnice kojima sada pretrpavaju džepove u ručnoj tašni.

AVION NA ATOMSKI POGON KROZ 15 GODINA?

Proteći će još petnaest godina prije no što bude izrađen probni model prvog aviona na atomski pogon. Ovo mišljenje izrazilo je 605 stručnjaka za avijaciju okupljenih na šestoj englesko-američkoj konferenciji aeronautičara održanoj nedavno u engleskom gradu Folkstonu.

JEDAN OTOK JE IŠČEZAO

Uslijed snažne vulkanske erupcije koja se dogodila 7. septembra, jedan otok u vodama Indonezije potonuo je u more. Prema riječima pilota jednog engleskog putničkog aviona, koji je nesreću posmatrao s visine od 6000 metara, vjerovatno je u pitanju tri kilometra dug otok Gilibanta. Pilot je, kako priča, u početku držao oblak izazvan erupcijom za kakvo jako nevrijeme. Tek kad se približio, utvrdio je da oblak ima oblik pečurke i da dolazi iz vulkana. On je na svojim ranijim letovima imao prilike da pet puta vidi vulkanske erupcije, ali nijedna od njih nije bila toliko jaka. Iako se nalazio na velikoj visini, avion je morao da promijeni pravac leta.

Mjesto nesreće leži u blizini otoka Krakatau na kome se, 1883. godine, dogodilo najstrašnije izbijanje vulkana u historiji i, od koga je stradalo 35.000 osoba.

PJEGE NA SUNCU ZAUSTAVILE BRZI VOZ

Jake magnetske bure koje u posljednje vrijeme bijesne na sunčevoj površini zaustavile su 4. septembra, i to za čitavih 20 minuta, brzi voz na pruzi Stokholm-Geteborg. One su izazvale kvar na daljinskim automatskim signalnim uređajima i »spustile« znak za zaustavljanje voza.

DTO »PARTIZAN« (Solina)
— DTO »PARTIZAN« (Šibenik)
27:12

U nedjelju je na stadionu »Rade Končar« odigrana utakmica u malom rukometu u natjecanju za Jugocup između momčadi »Partizana« Solina i Šibenika. Pobjedili su gosti sa 27:12.

Gosti su u oba poluvremena prikazali bolju i efikasniju igru, te su zasluženo pobjedili. Rezultat pokazuje stvaran odnos snaga na terenu. Domaći su nastupili samo sa dvojacima standardnih igrača. Zgoditke su postigli za goste Grubišić 9, Grgić 6, Lelić 5, Vušković 3, Madijer 2, te Kolinić i Dude, a za domaće Červanić 8, Kalauz 3 i Iljadica. Uzvratni susret odigrat će se 6. listopada. (NŠ)

TELEVIZIJA U BOJI U SOVJETSKOM SAVEZU

Prema jednoj vijesti Radio-Moskve, sovjetske televizijske stanice počele su krajem 1960. godine da emitiraju prve televizijske programe u boji. U istoj vijesti kaže, se da se u Sovjetskom Savezu svake godine proizvede četiri milijuna radio i televizijskih prijemnika.

MAGNETSKE SIJALICE I LEŽIŠTA ZA NJIH

Jedna američka firma za izradu električnog materijala pustila je u prodaju novu vrstu sijalica koje prilikom namještanja ne treba zadržavati. I sijalice i ležišta za njih imaju po jedan komadić magnetne materije koja se tako čvrsto priljube jedan za drugi da ih nikakve vibracije i potresi ne mogu razdvojiti. Nove sijalice naročito su pogodne, zbog jednostavnog načina namještanja, za mrnače odaje — hodnike, ostave i podrumne — kao i za rudnike, tunele podzemnih željeznica i druge pasaže ispod zemljine površine.

MJESEC I TELEVIZIJA

Američki tehnički eksperti za televiziju namjeravaju da iskoriste Mjesec kao pomoćnu »stanicu« za pojačavanje. Pomoću naročite antene, televizijski zraci slati bi se u veoma uskom snopu na Mjesec, gdje bi se odbili o njegovu površinu i, rasprsnuti, vraćali na Zemlju. Time bi se postiglo ogromno povećanje dometa jedne televizijske stanice, jer bi široki, od mjesечеve površine odbijeni snop talasa mogao da pokrije čitav jedan kontinent.

ELEKTRONSKA BUŠILICA MOŽE DA PROBIJE I DIJAMANTE

Njemački pronalazač Karl Hajnle Stajgerwald (Karl Heinz Steigerwald) patentirao je nedavno jednu bušilicu koja može, kako on tvrdi, da dubi čelik, kamen, pa čak i dijamante, i to pomoću jednog mlaza elektrona. Srce bušilice predstavlja jedan elektronski »top«, čiji se snop usmjerava u jednu točku ili površinu koju treba izdubiti pomoću elektromagneta. Za svega nekoliko sekundi elektronski mlaz probija ploču tungstema, porcelana, molibdena ili bilo koji drugi otporni materijal uključujući tu čak i dijamante.

Križaljka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12			13					14		
15		16		17				18		
19		20	21				22			
23		24				25			26	
	27				28				29	
30	31			32				33	34	
35			36					37	38	
39										

VODORAVNO: 1. prirodna lje-pota koju tvori rijeka Krka padom u Prokljansko jezero, 12. mjera za elektr. energiju, 13. mjesto na Ug-ljanu, 14. pokazna zamjenica, 15. ime književnika Zole, 17. strano žensko ime, 18. jedan planet, 19. lična zamjenica, 20. poznata opera G. Verdija, 22. inicijali dvaju prezimena i imena ruskog pisca autora »Plemićko gnijezdo« (1818

— 1883), 23. bliska, 25. otok nedaleko Šibenika, 27. rijeka u Južnoj Americi (također skraćeno žensko ime), 28. perivoj, 29. grčko slovo, 30. prošle godine, 32. začim jelu, 33. žirant na mjenici, 35. planina u Turanu, 36. češki pisac autor romana »Krkatić«, 38. skraćeno muško ime, 39. ime i prezime hrvatskog pjesnika-borca autora »Utvla zlatokrla«.

OKOMITO: 1. muško ime, 2. ognjiste, 3. izbočine kopna u more, 4. kralica za društveni poredak, 5. sultanova naredba veziru, 6. žensko ime od milja za Nevenka, 7. vrsta sporta, 8. kralica za odlučan udarac u boksu, 9. jedan kemijski element, 10. vrsta pjesme u japanskoj poeziji, 11. nadzornik,

16. nevježe, 18. trka, 21. posjeduje, 22. mrk, 24. pisaca potrepština, 25. peh, neugodan događaj, 26. božica proljeća po grč. mitu, 28. pripadnica klera (kraći plural), 31. otok na jezeru Mala Pesa, 34. vlak 36. inicijali prezimena i imena našeg pripovjedača (»Pauci«), 37. inicijali prezimena i imena osnivača heliocentričnog sustava.

MALI SAVJETI

STRUGOTINA KAO SREDSTVO ZA ČIŠĆENJE U DOMAĆINSTVU

Strugotina se može upotrijebiti u razne svrhe u domaćinstvu. Savs-vim sitna strugotina lobra je za čišćenje čilimova kratke dlake. Strugotina se malo ovlaži sapunom i pospe po čilimu. Zatim se čilim istrlja strugotinom pomoću prilično oštре četke. Kad se poslije toga čilim osuši i iz njega, trešenjem s naličja trskom, istrese zaostala strugotina, on će izgledati gotovo kao nov.

Strugotina je dobra i za povremeno čišćenje parketa. Ona se pokvasi terpentinom, pospe na parpet i poslije počisti oštrijom metlom. Poslije toga parket se dobro istrlja mekom vunenom krpom i on će dugo vremena ostati čist i sjajan. Za čišćenje običnog poda strugotina se najprije ovlaži čistom vodom; ostalo kao kod čišćenja parketa.

Jedan sloj strugotine posut po podu, kad je kišovito vrijeme, štiti ga od prljavštine i vlage, jer strugotina dobro upija vodu kao i sve masne tekućine. Iz istih razloga strugotina se upotrebljava i za posipanje za vrijeme poleđice.

Strugotina je odlično sredstvo za pakovanje voća, kao i za njegovo čuvanje preko zime.

Da zimi noge ne bi zeble, dobro je pod njih podmetnuti jastuk ispunjen strugotinom. Dugački ja-

stuci koji se umeću između prozora i balkonskih vrata, da kroz pukotine ne bi prodirala hladnoća i vjeter, mogu se također puniti strugotinom.

Finom strugotinom istrlja se namit, poslije čišćenja, da bi se savs-vim osušio.

Mali umjetnički predmeti od porcelana, slonove kosti, stakla i drvene figure ne će se oštetiti kada se pakuju u strugotinu.

Zagrijanom strugotinom čisti se krzno. Strugotina se suho zagrije i rukama utrlja u krzno, a zatim vitkim štapićem istrese iz njega.

Za sušenje mesa i ribe nema boljeg sredstva od bukvole strugotine, koja, kada se malo pokvasi širi gust dim kao oblak.

Na kraju moramo napomenuti da je strugotina pokvašena terpentinom lako zapaljiva i da se zbog toga ona ne smije upotrebljavati u prostorijama gdje gori vatra. Ako se ovako natopljena strugotina hoće da iskoristi za potplatu vatre, onda se ona smije imati samo u vrlo malim količinama. Ostatak treba čuvati daleko od vatre i to najbolje u dobro zatvorenoj limenoj kutiji. (Sedma Sila)

Čitajte i širite svoj list!

„Rudar“ - „Orkan“ 3:5

Igralište »Rudara« u Siveriću. Prvenstvena nogometna utakmica SNI-e. Gledalaca 400. Strijelci: Balenović, Nakić II. i Šiklič za »Rudara«, a Grujica 3, Terzić i Radić za »Orkan«.

»Rudar« očito nema sreće. I pored odlične igre, terenske nadmoćnosti i mnogobrojnih šansa izgubio je od protivnika koji je igrao mnogo slabije. Ali, »Orkan« je iskoristio sve ono što je imao, a »Rudar« niti svaku petu šansu.

Počelo je neobično. Već u 3. minuti Grujica je nepropisno gurnuo Nakića I. i postigao gol — koji je sudac priznao. To je zbulilo igrače »Rudara« i oni su nastavili igrati konfuzno. »Orkan« je iskoristio tu zbuljenost i griješka »Rudara« obrane povisio na 3:0. Sredinom poluvremena sudac Reić isključio je halfa »Rudara« T. Šikliča.

Iako sa deset igrača »Rudar« je u drugom poluvremenu stalno na-

padao. Ali, neefikasna navala nije iskoristila brojne šanse. »Orkan« je iz jednog naoko neopasnog prodora povisio na 4:0. Međutim, igrači »Rudara« nisu popustili. Navali su silovito, zbili protivnika u šesnaesterac, i u roku od nekoliko minuta smanjili na 3:4. I dalje su se redale brojne šanse, ali bez rezultata. I onda opet jedan bezopasn prodor »Orkana« i lopta se od Radića odbila u »Rudarevu« mrežu.

»Rudar« je igrao dobro, a drugo poluvrijeme čak i odlično. Inicijator svih navala bio je mladi Čolović, nesumnjivo najbolji igrač na terenu, koji je neumorno gradio igru, povezivao linije »Rudara« i svojim suigračima stvarao divne šanse. Pored njega istakli su se Dužilo i Novaković. Kod »Orkana« bolji od ostalih bili su Klarić, Grujica i Grčić.

Sudac Reić iz Splita slab. (D. Č.)